

Ing. Vojtech Brabenec:

TRENČIANSKY 52. KLUB OLDSKAUTOV

JUNÁK POVAŽSKÝ

52. KLUB OLD SKAUTOV V TRENČÍNE

VŽDY MAŤ ČISTÝ ŠTÍT, NEVZDAŤ SA A NEZRADIŤ!

Zborník k 90. výročiu založenia klubu

OBSAH:

1. Oldskauting
2. Začiatky skautingu na Slovensku
3. Vznik trenčianskeho 52. klubu oldskautov v r. 1923
4. Spomienky Josefa Horkého na založenie 52. OS Trenčín
5. Organizácia oldskautingu v SJS RČS v medzivojnovom období
6. Medzivojnové kluby oldskautov ZJS RČS
7. Oldskauti v Slovenskom katolíckom skautingu (1928 – 1938)
8. Koniec skautingu v r. 1938
9. Oldskauti v Trenčíne od r. 1945
10. Koniec skautingu v r. 1948
11. Oldskauti v Trenčíne v období roku 1968
12. Oldskauti v Trenčíne v období okolo r. 1989 a po ňom – spomienky na obnovenie historického 52. klubu oldskautov Junák Považský v Trenčíne
13. Zoznam členov klubu, registrovaných po r. 1990
14. Publikácie a dokumenty 52. klubu old skautov v Trenčíne v období po r. 1987
15. Ďalšia tvorba členov 52. klubu old skautov v Trenčíne v období po r. 1987
16. Životopis zakladajúceho člena 52. O.S. Gabriela Riegera

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

1. strana - TRENCAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Oldskauting

Prvý oldskaut bol vlastne na svete skôr než ktorýkoľvek iný skaut, lebo ním bol v r. 1905 sám zakladateľ lord Baden-Powell, ktorý bol už v dôchodkovom veku. Uvedomoval si, že pre novozaložené hnutie a jeho ideu je dôležité nestratiť tých, čo už skautskou výchovou prešli; túto myšlienku nachádzame v jeho poslednom odkaze. Niektoré zo skautských hnutí, ktoré na Baden-Powellovej myšlienke vyrástli, myšlienku oldskautingu viac či menej prevzali. V našich končinách bol oldskauting rozšírený až po prvej svetovej vojne, najmä v Svazu Junákov skautů republiky Československé (SJS RČS), tiež v Slovenskom katolíckom skautingu; nemáme zprávy o oldskautingu v iných skautských organizáciách, ktorých bolo najmä v medzivojnovom období veľa. Tento text sa zaoberá oldskautingom iba v skautských organizáciách typu britského Baden-Powellovského; poňatie Setonovského skautingu bolo predsa len iné.

Oldskautské hnutie je vo všeobecnosti zamerané na:

- organizačné podchytenie skautov, ktorí už dospeli, ale tiež priaznivcov skautingu
- podporu oldskautov mladším skautom a skautským organizačným jednotkám
- podporu skautských ideí v samotných oldskautoch
- organizovanie vlastných podujatí pre samotných oldskautov

Tento text je zameraný na históriu oldskautingu z hľadiska organizačného, nerozoberá ideovú stránku ani praktickú činnosť či dosiahnuté výsledky. Predsa však treba povedať, čo dlhoročné praktické skúsenosti ukazujú, že organizovanie vekovej skupiny skautov a mladších je bez činnosti dospelých, teda oldskautov, nemysliteľné; tiež, že pre mnohých starých skautov, ktorí svoj skautský sľub skladali pred povedzme trištvrte storočím, je ich oldskautské pôsobenie, mnohokrát už objektívne obmedzené, zdrojom životného potešenia, ktorého sa nejednému z nich už príliš nedostáva.

Začiatky skautingu na Slovensku

Skauting na Slovensku vznikol v dvoch vlnách, oddelených prvou svetovou vojnou (1914-1918). V prvej vlne vznikali skautské oddiely v organizačnom rámci uhorského skautingu.

Druhá vlna zakladania skautských oddielov prišla po r. 1919 v novovzniknutom československom štáte, ako súčasť československého (predtým českého) skautingu Svojsíkovho.

Ešte pred vojnou v čase Rakúsko-uhorskej monarchie vznikali v rámci uhorského skautingu (zal. 1910 / 1912) na území terajšieho Slovenska katolícke skautské oddiely, ktoré na gymnáziách, kde učili, zakladali katolícki kňazi - profesori, inšpirovaní britským skautingom Baden-Powella. Prvé takéto oddiely boli v Komárne a v Rimavskej Sobote. V Komárne 3.6.1913 (iný menej pravdepodobný údaj: 23.mája 1913) založil prvý skautský oddiel pri benediktínskom gymnáziu v Komárne prof. Alexander Karle s 28 členmi. Druhý podobný oddiel bol založený v Rimavskej Sobote v marci 1914. Ďalší katolícky školský skautský oddiel bol v Trnave. Činnosť týchto oddielov zakrátko postihli dôsledky prvej svetovej vojny a po jej skončení už organizácia uhorského skautingu nejstvovala.

Po prvej svetovej vojne, po vzniku prvého spoločného štátu Slovákov a Čechov (1918), istý čas

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

2. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

trvalo, než sa na Slovensku situácia stabilizovala. Postupne začal prichádzať na Slovensko český personál nového štátu, medzi ktorým boli aj sokoli a skauti. Tí spolu s pôvodnými slovenskými "uhorskými" skautmi na Slovensku začali obnovovať a zakladať nové skautské oddiely. Keďže predvojnová organizácia uhorských skautov už neexistovala, oddiely sa registrovali v novovznikajúcich skautských organizáciách. Najväčšou celoštátnou pôsobiacou skautskou organizáciou bol pôvodne český spolok Junák-český skaut založený 15.7.1914 A. B. Svojsíkom, z ktorého sa od 7.7.1919 stal Svaz junáků - skautů RČS. Postupne však vznikali aj iné skautské organizácie.

Ako prvý na Slovensku po vojne vznikol skautský oddiel v Žiline, založili ho v marci 1919 študenti tamjšej československej štátnej reálky Ján Vančík a Gejza Khade ako "študentský scouts oddiel". Činnosť žilinského oddielu bola prerušená vpádom bolševického maďarského vojska na Slovensko v júni 1919. Škola bola zatvorená a obsadená vojenskými úradmi. Vojnový stav prerušil činnosť tohoto oddielu ako aj prípravy na zakladanie ďalších oddielov v iných slovenských mestách.

Po nastolení poriadku sa v r. 1920 založili oddiely v Bratislave, Prešove a Trenčíne a obnovila sa činnosť žilinského oddielu pod vedením Lojza Janzu. Žilina sa stala strediskom slovenského skautingu. Žilinský oddiel podnietil založenie nových oddielov v Košiciach, Vrútkach, Martine a inde. Na skautskom zjazde v Brne v r. 1920 sa za slovenský skauting zúčastnila delegácia zo Žiliny a z Bratislavy. Začalo sa vytváranie skautských okresov a žúp. V r. 1921 bolo založené Miestonárodné Svazu skautov RČS v Žiline na čele so stredoškolským profesorom Františkom Šmilauerom, tajomníkom sa stal Lojzo Janza. V roku 1922 sa v Žiline konal prvý zjazd slovenských skautov. V Žiline 15. sept. 1922 vyšlo prvé číslo slovenského skautského časopisu (v podstate mesačníka) "Bud' pripravený" (vychádzal až do leta 1938; zodp. redaktor Fr. Šmilauer, od 15.09.1926 L. Janza).

V r. 1923 sa Janza a Šmilauer vzdali funkcií, nakrátko nastal zmätok a úpadok.

V nasledujúcom roku 1924 sa však už v Dolnom Smokovci zriadil slovenský referát Svazu skautov RČS na čele s MUDr. Jánom Kubíkom a tajomníkmi L. Janzom a Fr. Riedlom. Nastáva reorganizácia a v r. 1926 sa slovenské ústredie prenáša do Košíc, kde je sídlo miestonárodného na čele so stredoškolským profesorom Vojtechom Cvengrošom, administratívu vedie osvedčený Lojzo Janza.

V r. 1928 sa pre celé Slovensko v Bratislave zriadil Krajinský výkonný výbor, na jeho čele je krajinský náčelník Dr. V. Maule. V Košiciach však naďalej zostal tlačový referát, vydavateľstvo a redakcia časopisu "Bud' pripravený", ktoré naďalej vedie Lojzo Janza. Zväzový skauting sa dostáva do tesnejšieho kontaktu so školstvom.

V medzivojnovom období bol na Slovensku Svojsíkov skauting (Svaz skautov RČS) síce najpočetnejší, ale vôbec nie jediný. Bol formálne najviac odizolovaný od vplyvu jednotlivých politických strán či konkrétnych náboženstiev. Okrem neho existovali skautské organizácie orientované politicky, nábožensky alebo národnostne, z tých viac či menej baden-powellovsky orientovaných to boli:

- Slovenský katolícky skauting (tzv. Skauti zlatého kríža)
- Spartakovi skauti, Skauti práce, nakoniec zlúčení ako Spartakovi skauti práce
- Skauti RTJ, DTJ, FRTJ
- Židovskí skauti (Hašomer Hacair, Hašomer Kodimah, Betar,...)
- evanjelickí skauti

V tomto texte sa však zaoberám iba tými skautskými organizáciami, o ktorých je známe, že organizovali oldskautov, pretože to je téma tohoto zborníka.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

3. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Vznik trenčianskeho 52. klubu oldskautov v r. 1923

Do Trenčína v decembri 1922 ako úradník (najprv poštový, potom dôchodkový) nastúpil český skaut Josef Horký z Příbrami (nar. 1904, zomrel 1990). V tom čase bol na vojenskej službe u 17. pešieho pluku aj žilinský skaut a zborový vodca Jozef Kalnovič. Obidvaja v Trenčíne pôsobili istý čas, potom ešte na iných miestach na Slovensku, a všade boli významnými organizátormi skautingu, Kalnovič aj letectva.

Rekonštrukcia pečiatky klubu (autor Uzlík)

Horký aj Kalnovič v Trenčíne 18. marca 1923 so svojimi trenčianskymi vrstovníkmi - skautmi zväčša pôvodného uhorského skautingu založili klub oldskautov. Zakladajúci členovia klubu boli:

Josef Horký
Jozef Kalnovič
Ivan Slotík
Gabriel Rieger
Skřivánek (pravdepodobne Karel)
Bedrich Varga
Bedrich Horn (niekedy je uvedené aj: Béla (Vojtech))
Walter Stern
Ladislav Diamant
Alexander Goldner
Rudolf Grünwald

a zakrátko pristúpili ešte:

Ľudovít Červeňan
Rudolf Červeňan
Jozef Zavadinka

Ďalší členovia 52. klubu oldskautov v Trenčíne v období začiatku dvadsiatych rokov boli ešte:

Žigmund Zelinka (od jan. 1924 do leta 1926, kedy odišiel pracovať mimo Trenčína)
Pavol Ondrušek
Karol Mareš

Klub prijal názov "Junák považský" a pri svojej registrácii v pražskom ústredí dostal registračné číslo 52. Heslo klubu si zvolili: "Vždy mať čistý štít, nevzdať sa a nezradiť!" Ako symbol (znak) klubu si na návrh Ivana Slotíka zvolili siluetu trenčianskeho hradu a pod ňou vlny Váhu. Šatka členov klubu bola čierna, s fialovým olemovaním.

Začiatkom októbra 1923 v 52. klube O.S. vznikla druhá družina.

V roku 1924 bol 52. klub OS u ZJS RČS registrovaný pod č. 858/24, vodca Josef Horký, zástupca vodcu Ivan Slotík, registrovaní

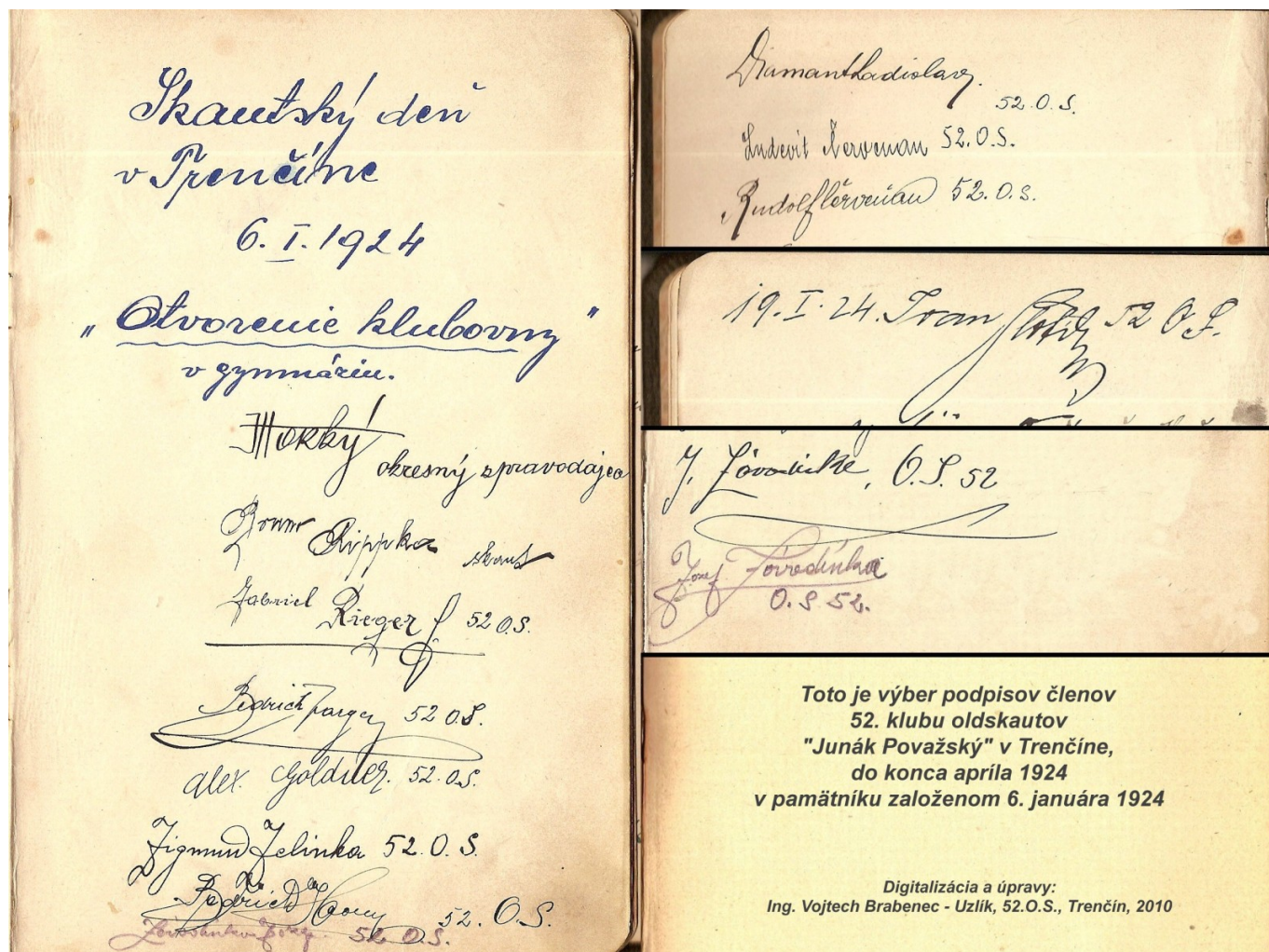
Josef Horký (vodca)
Ivan Slotík (zástupca vodcu, kronikár, zapisovateľ)
Ľudovít Červeňan (hospodár)
Rudolf Červeňan
Vojtech (Béla) Horn
Karol Mareš
Koloman Molčan
Walter Stern
Vojtech Varga
Karol Zahradník
Jozef Zavadinka

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

4. strana - TRENČÁN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Žigmund Zelinka
 Ondrej Zigo (v polovici júna 1924 prešiel do 102. odd. Spartak. skautov práce v Trenčíne)
 Ladislav Diamant
 Alexander Goldner
 Gabriel Rieger
 Rudolf Grünwald
 (Pavol Ondrušek od 19.3.1924)

O činnosti 52. trenčianskeho oldskautského klubu sa zachovali len neúplné informácie. Ako v r. 1991 spomínal Žigmund Zelinka, klub používal skautskú klubovňu v gymnáziu (v suteréne), ktorú „športovými postavami vymaľoval Elemír Berger, klubový vsetumelec“ (nie je však uvedený medzi členmi klubu). Podľa záznamov v kronike vládla v klube prísna disciplína, povinné schôdzky boli obvykle každý týždeň, za oneskorený príchod si zaviedli pokuty, dbali na správnu slovenčinu, na programe bývali Kimova hra, poradové cvičenia, signalizácia Morse aj semaforom, hudba, spev, ľahká atletika, poľné a loptové hry. 4. mája 1924 usporiadali výlet do Košarísk a na Bradlo, na výročie Štefánikovho úmrtia; z výletu existuje (t.č. nedostupná) fotografia členov klubu pred Štefánikovým rodným domom. 18. mája 1924 sa 5 členov klubu zúčastnilo výletu do Belušských Slatín. 25. mája 1924 usporiadali výlet na Manín; podľa záznamu v (t.č. nedostupnej) klubovej kronike išli celú cestu z Trenčína peši pozdĺž železničnej trate! Na Jána v r. 1924 plánovali táborový oheň na Nemákovej búde (= powyše Orechovskej

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

5. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
 (ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

kyselky), ale pre zlé počasie ho odložili.

Koncom júna 1924 bol na programe zájazd do Lednických Rovní na vysviacku zástavy skautov RTJ (bol aj vydaný známy odznak) – cesta tam vlakom, späť z Nemšovej peši!

Záznamy uvádzajú (bez dátumov), že sa zúčastnili slávností na Skalke, boli na výlete v Beckove a na Soblahovskej kyselke.

Na nedeľu o 14 hod (?!) koncom júla 1924 mali naplánované fotografovanie; azda to bola tá známa zachovaná ateliérová fotka od Sterna.

Člen klubu Pavol Ondrušek v júli 1924 absolvoval 1. kurz slovenskej lesnej školy v Banskej Štiavnici.

V auguste 1924 sa uskutočnil prvý tábor klubu 52.O.S. pri Váhu pod Skalkou, viedol ho J. Horký. Pred táborom 1. až 5. aug.1924 chodili každý deň večer na táborisko stavať stany. Údajne existovala táborová kronika, ale sa nezachovala.

Od roku 1925 už klub nebol rozdelený na dve družiny, pretože poklesol počet členov.

52. klub OS v Trenčíne existoval do roku 1928.

52. klub oldskautov „Junák Považský“ v Trenčíne, založený 18.3.1923. Horný rad zľava: Skřivánek, Ľudovít Červeňan, Pavol Ondrušek, Ivan Slotík, Štefan Zavadinka, Vojtech Varga, Dolný rad zľava: Rudolf Červeňan, Gabriel Rieger, Josef Horký, Béla Horn, Alexander Goldner.

Orig.foto Stern a syn, asi júl 1924. Foto Ing.Vojtech Brabenec ml. - Uzlík

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

6. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Kroniky: Klubové dokumenty 52.O.S. (či už aktuálne, alebo získané historické) v období po jeseni 1987 mal v držbe spravidla brat Štuko, tie sa po jeho úmrtí (febr.2012) zjavne stali súčasťou dedičstva a nie sú dostupné. Štuko v starých kronikách robieval zmeny, našťastie dosť viditeľné. Štuko nejaké historické materiály odovzdal Akelovi do Ružomberka; som rád, že sa mi ho podarilo presvedčiť, aby trenčianske originály ponechal v Trenčíne. Ďalšie zmienky o kronikách sú na iných miestach tohto zborníka.

Začiatkom októbra 1923 vznikla druhá družina 52. OS, ktorú zriadil br. Jozef Horký - Marabú. Br. Jozef Horký - Marabú bol aj hlavným redaktorom a po jeho smrti sa táto družina dostala k ďalším okrem. redaktorom br. MUDr. Ivanovi Gabem. Štuko. Štuko čast' obsahuje opis tohto originálu.
(zapisal Štuko 1990)

Nejaká historická kronika 52.O.S., ktorej vrátenie Štuko dlho až do svojej smrti čakal od br. Alaha, sa podľa neskoršieho Alahovho vysvetlenia dostala od Štuka na výstavu Průžekovi, od neho Alahovi, ktorý ju potom z vlastného rozhodnutia dal do opatery Vagovičovmu oddielu do suterénu klubovne v Zlatovciach. Keď sme tam spolu na jeseň 2012 boli, nenašla sa v tamorej nastohovanej kope materiálov. Vraj akísi aj mne neznámi Pišťala s Pišťalkou (občianske mená neznáme) si odtiaľ vzali materiály podľa svojho výberu a odsťahovali sa s nimi kamsi na Moravu

Spomienky Josefa Horkého na založenie 52. OS Trenčín

V Trenčíne skautské oddily dobre pracovali; zájem u mládeže byl velký a o členství ve skautingu projevovali zájem i starší hoši. Byl jsem požádán, abych založil a vedl Old-skaut. klub. Ustavující schůze byla stanovena na 18. březen 1923 na kterou se dostavili pozvaní zájemci. Ani jednoho z nich jsem před tím neznal ani neviděl, mnozí byli věkově starší než já, úředníci i prakticky zaměstnaní. Češi, Slováci i Židé.

Když jsem je na této první schůzce uviděl pohromadě, pozoroval jsem opravdový zájem a chuť do práce, počal jsem uvažovat o tom, jaký skautský program pro ně musím připravit, když jsem o old-skautingu věděl jenom tolik, že oldskauti existují, ale o náplni jejich činnosti jsem nevěděl vůbec nic. V první řadě bylo třeba se s každým osobně seznámit, abych poznal jejich vlastní zájmy a teprve potom jsem stavěl vlastní skautský program, který jsem zaměřil na častý pobyt v přírodě – nezapomenutelné zpívané „kasace“ na břehu Váhu za trenčianským mostem, časté putování, dlouhé pěší výlety, společné koupání a lehkootletické tréninky na hřišti.

Klub byl zaregistrován v pražském skautském ústředí a obdržel registrační číslo 52, zvolil si název „Junák povážský“ a ve svém klubovním odznaku měl siluetu věže trenčianského hradu. Během krátké doby tento mladý kolektiv se sehrál natolik, že byl schopen absolvovat podniky značně náročné. Již od 24. června účastnil se lehkootletických závodů, které uspořádal sbor skautů v Žilině, později putoval pěšky z Nového města n/Váhom na Bradlo k slavnostnímu odhalení základního kamene pro mohylu generála M. R. Štefánika, absolvoval strastiplnou cestu osobním vlakem přes Nové Zámky do Topolčianek na sraz slovenských skautů k presidentovi T. G. Masarykovi, udržoval bratrské styky v moravských Bojkovicích a Uherském Brodě. Poznali jsme celé Pováží, slezli jsme mnoho kopců a navštívili zříceniny povážských hradů.

Na jeden noční výlet si rád a často vzpomínám. Sraz byl v 8 hodin večer na trenčianské „sihoti“ (dnes na tomto místě stojí sportovní stadion) a pěšky po silnici Bratislava-Žilina, která vede téměř souběžně se železniční tratí a v 6 hodin ráno jsme seděli na schodech u kostelíčka, který stojí na kopci u Povážské Bystrice. Železniční trať z Trenčína do Povážské Bystrice měří 50 km. Škoda jen, že kronika tohoto klubu se nezachovala.

Autor spomienok: Josef Horký -Marabú, výňatek z kapitoly Psal jsem si na Slovensku skautský deník ...- ze sborníku Arch-scout č. 9 str. 70 a 73.

Túto kapitolu sprostredkoval brat Windy – Václav Nosek z Prahy, za čo mu ďakujem.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

7. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Organizácia oldskautingu v SJS RČS v medzivojnovom období

Základom pre oldskauting bol spolkový poriadok "Organisace" Svazu Junáků skautů republiky Československé (pozn.: tento názov bol až od 2.4.1928) z februára 1921, obnovený 1.2.1930, ktorý obsahoval aj Rád Oldskautů a Rád Oldskautek, týkal sa skautov a skautiek od 18 rokov.

Pre oldskautov sa zriadil samostatný "Odbor OS", ktorý bol spravovaný "Valnou hromadou" konanou každé dva roky, "Výkonným výborom" s nedefinovaným počtom členov a "Technickým zborom" pre (každý) "určený obvod". Mal tiež "Tlačový výbor OS", "Zábavný výbor OS". Odbor OS disponoval vlastným majetkom a mal týchto činníkov (volení na dva roky):

- Zpravodaj OS, pri Náčelníctve Zväzu
- štyria zemskí zástupcovia Zpravodajcu OS
- Zástupca (OS) do Ústrednej rady Zväzu
- Tajomník OS, tiež viedol registráciu členov
- Zapisovateľ
- Pokladník
- Archivár a knihovník
- Revízori účtov

Pri miestnych (župných, okresných) Zpravodajcoch boli (v hodnosti jeho zástupcov) Zpravodajci OS, ktorým kluby podliehali. Ak miestny Zpravodajca nebol, klub podliehal Zpravodajcovi zväzovému.

Zriaďovali sa "kluby OS" s členmi zakladajúcimi, čestnými, činnými, prispievajúcimi, dopisujúcimi; pri menšom počte členov (hranica nebola určená) sa zriadila "Hliadka OS" (bez označenia). Pri počte členov nad 20 klub zriaďoval radu starších a mohol sa deliť na družiny. Kluby sa registrovali, každý mal svoje číslo (jednotné číslovanie pre celý štát), značku, meno, farbu a vlajku, tiež klubový poriadok. Kluby vždy v januári poriadali valné zhromaždenie, polročne referovali písomne o činnosti. Ak klub nevyvíjal činnosť, v ďalšom roku sa zrušil a jeho číslo sa prideliť novému klubu (!).

Neskôr sa pripúšťala registrácia družiny OS pri skautskom oddieli, najmä z "odrasených" členov oddielu a na podporu oddielu, pričom kluby OS boli predovšetkým z osôb, ktoré neprešli skautskou výchovou príp. nemali väzbu na oddiel. V tom prípade sa skladal sľub, vykonával sa obrad menovania Oldskautom, a ďalšie náležitosti konkretizované v príručke Oldskauting.

Na rozdiel od skautov, namiesto šatky nosili viazanku vo farbe klubu. Napriek zákazu odchýliek sa krojový predpis prísne nedodržiaval.

Hlavou klubu OS bol vodca volený valným zhromaždením a potvrdzovaný výkonným výborom. Vodca bol za klub zodpovedný a zastupoval ho na verejnosti. Klub mal ešte zástupcu vodcu, pokladníka, správcu a archivára.

Oldskauti nosili veľký odznak zväzu (tzv. sľubový), na klobúku a civilnom obleku (menší) odznak. Na ľavom rukáve sa nosil "štítok" (znak) klubu 6 x 8 cm s číslom klubu, písmenami OS a "značkou" (symbolom) klubu; v pozmenenej variante ich nosili činníci OS ako hodnostné odznaky. Oldskautom sa udeľovali aj zavedené (bežné) skautské čestné odznaky a zvláštne odznaky. Ako odznaky stupňa OS sa uprostred skautskej viazanky nosil odznak Strieborná syrinx a ako čestný OS sa nosil odznak Zlatá syrinx na nákrčnej modrej stuhe.

Obdobne, i keď menej prepracované a vôbec nie podobne, boli organizované oldskautky s tým, že "spoločné podniky s príslušníkmi druhého pohlavia sú zakázané".

Pre úplný prehľad o organizovaní dospelých skautov treba uviesť, že v rámci skautingu pre členov nad 18 rokov bol zriadený aj Odbor Táborníkov, odlišovali sa naviac odznakom slnka na ľavom rukáve.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

8. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Medzivojnové kluby oldskautov ZJS RČS

Prvý oldskautský klub na Slovensku "21.OS Jánošíkovi chlapci - Lúč" založil v r. 1921 český skaut Emil Jan Štembera (1900-1987) v Košiciach; v roku 1931 mal tento klub 14 členov a v r. 1933 zmenil názov na "Lúč". (Košický OS klub bol v r. 1968 - 1970 obnovený ako "OSJ - Lúč".)

Druhý oldskautský klub v r. 1922 vznikol "24.OS Lišiaci - Yena" s 10 členmi, pri jeho zrode stáli zase E. Štembera a prof. Šmilauer; klub zanikol v r. 1923 a jeho číslo bolo pridelené OS klubu vo Vysokom Mýte.

V roku 1922 bolo na vyššie uvedenej organizačnej platforme ZJS RČS celoštátne registrovaných 25 klubov OS s 560 členmi, v r. 1938 vzrástol počet klubov na 120 s počtom členov 1950.

V r. 1922 v Bratislave vznikol 34. klub OS, ale jestvoval len jeden rok.

Takisto v r. 1922 založili v Prešove 45. klub OS "Hôrni chlapci" s 12 členmi; v znaku mal rovnostranný fialový trojuholník a v ňom písmeno "H".

Ako piaty v poradí na Slovensku bol 18. marca 1923 v Trenčíne založený už zmienený 52. klub old skautov "Junák považský", registrovaný však bol len dva roky; potom bolo v r. 1931 jeho číslo pridelené novému OS klubu vo Vrútkach s 27 členmi.

V r. 1931 v Bratislave bol evidovaný 17 členný 37. klub OS, následne v r. 1932 v Bratislave vznikol z oddielu vodných skautov 16. klub OS "Dunajčák", ktorý existoval až do r. 1936; v r. 1935 v Bratislave bol 50. klub OS s 15 členmi.

V r. 1933 bol v Prešove zaregistrovaný 71. klub OS; mal najvyššie klubové registračné číslo zo všetkých slovenských OS klubov.

Oldskauti v Slovenskom katolíckom skautingu (1928 - 1938)

Hoci počiatky Slovenského katolíckeho skautingu (SKS; tzv. "Skauti zlatého kríža") spadajú do začiatku 20. rokov, organizačne sa sformoval až v r. 1928. Oldskauting v ňom predstavoval jedno zo štyroch "výchovných odvetví" (ďalšie boli víťatá, skauti, roveri). S odvolaním na myšlienku Baden-Powella, v oldskautingu združoval priaznivcov a starších skautov nad 18 rokov, ktorí predtým skautovali aspoň 2 roky. Ich heslo bolo "Vždy zostať skautmi" a pozdrav "Na stráž!". Odbor oldskautov viedol pri Ústredí krajinským náčelníctvom poverený zvláštny spravodajca odboru oldskautov s kompetenciou vydávať pre oldskautov smernice so súhlasom krajinského náčelníctva.

Oldskauti sa mali združovať v kluboch s asi 30 členmi. Založenie klubu zápisnične hlásili dvaja oldskauti ústrediu SKS, od ktorého dostávali potvrdenie o založení klubu. Na čele klubu bol vodca, jeho zástupca a duchovný radca klubu, ktorých členovia klubu volili a potvrdzovalo ich krajinské náčelníctvo vydaním poverenia. Uvedení činovníci klubu OS, spolu s ďalšími volenými 4-6 členmi, tvorili Radu klubu, ktorá si určila tajomníka, pokladníka a radcu klubu zo svojich členov.

Vodca zodpovedal za klub a viedol ho, jeho pravou rukou a vykonávateľom (organizátorom) bol radca.

Duchovný radca bdel nad náboženským životom v klube, organizoval s tým súvisiace podujatia

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

9. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

a odbavoval pobožnosti v skautské významné dni.

Klub mal pomerne voľnú ruku pri voľbe svojej vlajky a zrejme aj iných symbolov, ale museli obsahovať náboženskú a národnú ideu.

Klub bol autonómny a mohol byť členom miestnej Odbočky. Oldskauti sa registrovali ako všetci ostatní skauti; boli členmi miestnej Odbočky alebo Ústredia - podľa toho, komu sa rozhodli platiť svoje členské príspevky, činovníci však vždy boli príslušníkmi obidvoch. Náplňou bola podpora a pomoc skautom, činovnícke funkcie, spolupráca v dobročinných spolkoch a "stráž nad skautskou mládežou ako anjel strážny". Okrem toho kluby mali svoj vlastný program, ktorý si sami organizovali, schôdze a zábavy (nie však "v karty a o peniaze"). Klub musel mať ročne aspoň jednu schôdzu "vo vnútri" a jednu vo voľnej prírode, napr. tábor.

Podmienkami prijatia za oldskauta bol zložený skautský sľub, skautský preukaz, zaplatené povinné príspevky, vernosť skautským ideálom, slúžiť skautskému hnutiu, byť praktikujúci katolík, mať doporučenie vodcu a duchovného radcu a byť prijatý radou klubu; až potom sa stal oldskautom - nováčikom.

Ak splnil predpísané požiadavky pre skauta sv. Juraja, mohol sa potom stať Oldskautom sv. Juraja.

Ak splnil predpísané požiadavky pre rovera sv. Pavla, mohol sa potom stať Oldskautom sv. Pavla.

Klub mohol člena vylúčiť, ak mu nevyhovoval, čo však neznamenal vylúčenie z SKS.

Skauti aj činovníci SKS sa rovnošatou líšili od skautov a činovníkov ZJS RČS najmä textilným sľubovým odznakom so zlatým krížom 7 x 7 cm v zelenom poli, ktorý mal v strede striebornú ľaliu.

Oldskauti na slávnostiach a v zime nosili rovnošatu ako činovníci, ale s čiernou viazankou; v lete ako skauti, ale šatku bleďozltú s 2cm širokým modrým lemom, šnúrou (k dvojhlasnej píšťalke) hnedou a k tomu drevenú alebo kovovú valašku. Znak svojho oldskautského klubu nosili obdobný a na tom istom mieste ako OS ZJS RČS, ale bez čísla klubu, pretože sa nečíslovali.

Duchovní radcovia však mohli nosiť variantne skautskú rovnošatu, alebo reverendu, na nej však malý bronzový odznak SKS, príp. na rukáve svoj hodnostný odznak.

Nosili sa aj lipové lístky za služobné roky.

K hodnosti Oldskauta sv. Juraja, príp. sv. Paula patrili kruhový odznak príslušného svätého.

Absolventi Vodcovskej lesnej školy nosili šatku sivej farby, v rohu mala kruhový znak priemeru 45mm so slovenským znakom a sekerou zaťatou v kláte v popredí.

Najvyšším vyznamenaním SKS bol Zlatý kríž sv. Juraja, nosil sa okolo krku na bielej hodvábnnej stuhe s červeným lemom a dvomi pretkanými modrými linkami.

V roku 1933 vznikli oldskautské kluby Slovenských katolíckych skautov v Spišskej Novej Vsi, v Nitre a v Krompachoch, ale viac údajov o nich doposiaľ nemáme.

V SKS boli zavedené aj (samostatné) kluby oldskautiek SKS, avšak nemáme vedomosť o existencii takého klubu.

Koniec skautingu v r. 1938

Koncom prvého československého štátu, v roku 1938 pohnutom pre celú Európu, po mníchovskej kríze (30.9.1938), abdikácii prezidenta Beneša (5.10.1938) a zriadení

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

10. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

autonómneho postavenia Slovenska v spoločnom štáte (8.10.1938) boli rozpustené dovtedajšie branné organizácie (nariadenia vlády č. 15 a 14/1938 Ú.N., z 28.10.1938) a iné celoštátne spolky boli zlúčené do nového, ktorým sa stala Hlinkova garda (nar.vl. č. 70/1938 Ú.N. z 5.12.1938), "pomocný orgán všetkých úradov" (nar. vl. 15/1938 Ú.N.), to všetko v rámci ČSR. Po vzniku prvej Slovenskej republiky (14.3.1939), po vypuknutí druhej svetovej vojny (1.9.1939) bol vládnym nariadením č. 220/1939 z 5.9.1939 každý občan slovenskej národnosti zaradený do Hlinkovej gardy, príp. Hlinkovej mládeže.

Časť dospelých skautov (zo známejších spomeňme: Macek a Macková, Dafčík, Grandtner, ...) bola činná v Hlinkovej mládeži, časť zastavila skautskú činnosť. Časť dievčenského skautingu však na počudovanie fungovala otvorene, i keď neoficiálne, aj naďalej. Z tohoto obdobia nie sú známe perzekúcie za skautskú činnosť.

V tábore sa každého vynájsť, kresť a maľuje. Tak sa to robilo aj v Oravskom Podzámku. Každé divné aly ďalšie karikatúra. Na dvoroch vodca tábora bola táto kresba.

NOVÁ MLÁDEŽ, časopis HM, roč. IV., čís. 4 (29), dec. 1941, s. 21

Oldskauti v Trenčíne od r. 1945

Po skončení druhej svetovej vojny pôvodní zakladajúci členovia 52. klubu oldskautov v Trenčíne z r. 1923 už zväčša boli mimo Trenčína a boli už v strednom veku, povedzme štyridsiatnici. Veľká časť generácie predvojnových skautov už medzitým dorástla do oldskautského veku. Boli to typicky dvadsiatnici. Mnohí boli činní v rámci dovtedajších vojnových možností ako turisti, vodáci a lyžiari. Náhla zmena spoločenských pomerov im otvorila možnosti obnovenia skautskej činnosti. Tí, ktorí v r. 1945 skauting obnovovali, podľa veku a teda aj záujmov boli už zrazu prakticky noví oldskauti. Popri obnovení klasických skautských oddielov poriadali aj vlastné podujatia. Tie podľa ich charakteru nemožno nazvať inak ako oldskautské, hoci v povojnovom Junáku sa oldskauting zjavne znovu nerozbehol ako samostatná organizačná forma. Aj dochované dobové dokumenty však potvrdzujú, že svoje činnosti označovali ako oldskautské. Povojnový skauting sa na obnovujúcom sneme v Žiline 11.11.1945 obnovil pod novým názvom "Junák" a v novej organizačnej štruktúre; používal už nový tvar skautskej farie so slovenským znakom.

V Trenčíne sa prvá obnovujúca skautská schôdza konala v Katolíckom kultúrnom dome (neskôr kino Hviezda) na ulici Váhovej (Pribinovej) 12. júla 1945, zúčastnili sa jej najmä trenčianski oldskauti. Toho istého leta 1945 sa už konali dva tábory a v závere roku 1945 v Trenčíne jestvovali štyri oddiely skautov a dievčenský oddiel. Už koncom leta 1945 vydávali skautské preukazy. To všetko bolo výsledkom práce trenčianskych oldskautov.

Ústredie slovenských skautov a skautiek

Reg. čís. **113** **Zájazd**

Brat (sestra): *Bratovec Toťko*

Narodený (a): *10. 11. 1920*

Zamestnaním: *šofér*

Bytom: *Trenčín ul. Š. a. 20*

Jednotkou skautskej jednotky: *Trenčín*

Bratislava, dňa *3. 10. IX. 1945* 194

Chyba: SKAUTO

Miestosť: Trenčín

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

11. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov (ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

1. až 4. októbra 1945 sa konal "Vlak slovenských skautov a skautiek na 1. zájazd do Prahy" ako súčasť známeho celoštátneho prijatia skautov u prezidenta Beneša. Z Trenčína sa ho zúčastnila delegácia vyše tucta oldskautov. Z tejto príležitosti sa zachoval skautský preukaz na zájazd, textilná trojfarebná domovenka „SLOVENSKO“ a príležitostná pohľadnica v pozostalosti trenčianskeho oldskauta Vojtecha Brabenca, autorovho otca (pozrieť obrázok). Z preukazu vyplýva, že v tom čase boli trenčianski oldskauti vedení ako piaty skautský oddiel.

Dňa 13. októbra 1945 trenčianski "oldskauti pri zbore slovenských skautov a skautiek v Trenčíne" usporiadali v sále hotela Tatra spoločenský "Večer slovenských a českých moderných piesní a šlágrov", kde hrala ich vlastná "rytmická skupina Vlčiakov", na programe bolo 20 skladieb, po nich nasledovala tanečná zábava. Na rube zachovanej pozvánky je 15 podpisov trenčianskych oldskautov, považujeme ich za doteraz najlepší ale neúplný zoznam povojnových trenčianskych oldskautov: Karpíšek, Igor Kubo, Palo Kalaba, Lajo Raček, Činčúr (=V. Brabenec st.), (Zoard) Ripka, Ďuro Červenka (=Hirschfeld), J. Ročák (=Mrkvús, Mrco), Laco Kohn (=Konko), Masaryk (=Runci), Fero Gašparík, Edo Heinrich, Bublínka (=?), dva nečitateľné. Boli vo veku okolo tridsiatky.

Program:

1. Znelka.
2. L. Korbař: **Poznáte lehce náš rytmus**, foxtrot, spieva terčeto „V“.
3. L. Korbař: **Páv a bába**, fox „V“.
4. G. Dusík: **Ženy vedia**, pieseň, spieva M. Mojtoová.
5. L. Korbař: **Harlem**, slow-fox „V“.
6. A. Selecký: **Buď hviezdou mého štastia**, tango, spieva B. Lipták.
7. Jiří Traxler: **Bloudení v rytmu**, foxtrot „V“.
8. Al. Jindra: **Ty spíš**, slow-fox, spieva M. Tomek „V“.
9. G. Dusík: **Pieseň o fialke**, pieseň, spieva M. Mojtoová.
10. Kareš: **Melódie nedá mi spát**, foxtrot, spieva M. Tomek.
11. E. Fiala: **Sám já chodivám rád**, slow-fox „V“.

PRESTÁVKA.

12. J. Traxler: **Hádej, hádej**, foxtrot „V“.
13. G. Dusík: **Za niekoľko dní**, tangoserenáda, spieva B. Lipták.
14. K. Běhounek: **Rytmus v srdci**, foxtrot „V“.
15. P. Kareš: **Nesmím, nesmím**, slow-fox, spieva M. Tomek.
16. G. Dusík: **Zabudni milý můj**, pomalý valčík, spieva M. Mojtoová.
17. E. Ludvík: **Sjezd swingařů**, swing „V“.
18. J. Traxler: **Láska se nevyhýbá**, foxtrot „V“.
19. A. Selecký: **Svátojánska noc**, pomalý valčík, spieva M. Mojtoová.
20. Al. Jindra: **Prosím, neodcházej**, slow-fox „V“.
21. G. Dusík: **Ženy moje krásne**, pieseň, spieva B. Lipták.
22. Znelka.

KONIEC.

OLD SKAUTI
PRI SBORE SLOVENSKÝCH SKAUTOV A SKAUTIEK
v Trenčíne

usporiadajú 13. X. 1945

**Večer slovenských
a českých moderných piesní
a šlágrov**

Účinkujú: M. MOJTOVÁ,
B. LIPTÁK,
M. TOMEK, *spev*
A. SELECKÝ, *klavír*

Hrá *rytmická skupina Vlčiakov*.

PO PROGRAME TANEC.

Nátr. spr. V. Celko, Trenčín.

Predvojnový oddielový vodca Paľo Kalaba sformoval po r. 1945 v Trenčíne dramatický odbor Junáka, s členstvom z radov oldskautov; bol to vlastne špecializovaný oldskautský klub divadelných ochotníkov. Jeho predstavenia boli prístupné aj neskautskej verejnosti. Po zrušení Junáka pokračovali niektorí členovia v divadelnej ochotníckej činnosti mimo skautingu.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

12. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Dramatický odbor „JUNÁK“ pri sbore skautov a skautiek v Trenčíne

zahrá

v sobotu dňa 24. apríla 1948
vo veľkej sále hotelu „Tatra“

veselohru

Odvážny plavec

na ktorú si Vás dovoľuje pozvať.

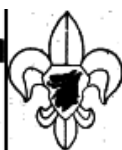
Začiatok o 8. hod. večer.

V roku 1946 oldskautský oddiel v Trenčíne mal 25 členov pod vedením Zoarda Ripku, ale na historický názov a tradície 52. O.S. nenadviazal. Ich úplný zoznam nemáme, ale zrejme medzi nimi boli mená, ktoré sú vyššie uvedené z rubopisu pozvánky večierku konaného 13.10.1945. Po vojne istý čas oldskauti pôsobili ako podpora zboru, jednak materiálne a aj cez činovnícke funkcie svojich členov. Boli však v takom veku, že si postupne zakladali rodiny a viacerí odchádzali do iných miest. Postupne ich nahrádzali dorastajúci mladší činovníci. Toto všetko zákonite v priebehu roku 1947 spôsobilo útlm oldskautskej činnosti.

Koniec skautingu v r. 1948

Ďalší rok priniesol úplnú likvidáciu skautingu po zmene spoločenských pomerov vo februári 1948. Hoci v lete sa konali ešte dva tábory trančianskych skautov, ale na jeseň 1948 už činnosť ustala a na rok 1949 sa už žiadna registrácia nekonala. Skauting, po vojne zvaný Junák, bol zlikvidovaný podobne ako pred desaťročím, formálne začlenením do jednotnej (dnes sa módne povie „totalitnej“) organizácie, a opäť časť členstva ukončila činnosť a časť prešla do nových štruktúr:

JUNÁCKÝ MANIFEST

V Praze dne 25. února 1948.

Provolání akčního výboru Ústředí Junáka

Obrozený JUNÁK nastupuje:

1. k podpoře vlády Klementa Gottwalda;
2. k aktivní účasti na výstavbě státu;
3. k boji proti nepříteli lidové demokracie;
4. k pevné jednotě se Svazem české mládeže.

Ústředním akčním výborem NF byl také vyzván JUNÁK k zapojení. Jednáním byl pověřen předseda SC M br. Hejlar, který však s předsedou ústřední rady JUNÁKA nedosáhl dohody a nepodařilo se to ani dalšímu představiteli NF, min. Dru Čepičkovi. V odůvodnění vyslovili pochybnosti o tom, zda JUNÁK se práce v této Národní frontě může zúčastnit, a že o tom rozhodne zlínský sněm.

Po nezdařeném jednání hovořil br. náčelník Dr. Plajner s několika ústředními činovníky, že bude nutno vytvořit akční výbor JUNÁKA, který by řídil junácké věci po dobu nynějších událostí. Ve středu v 16 hodin přišli do ústředí zástupci akčního výboru NF, vyzvali přítomné činovníky a zaměstnance, aby se shromáždili v zasedací síni. Po vyvěšení, proč bylo přikročeno k této akci, byli přítomní zaměstnanci vyzváni, aby matoucími dravými den na své pracoviště a oznámeno, že byl právě vytvořen ústřední akční výbor JUNÁKA.

JUNÁK, reprezentovaný podepsaným akčním výborem, staví se po bok silám, sdruženým v nové vládě Klementa Gottwalda. Abychom tento boj zabezpečili, budeme vychovávat

Podepsání m. j.:

Prof. Jar. Freininger-Prákopník, předseda; Dr. Josef Cvojn-Akela, Dr. Růžena Vančurová, Dr. Pavel Křesák, Dr. M. Drbalová, Ferdinand Štopka, Ant. Zák, Bivoj Jedličková, Jaryna Štěpánková, Dr. Jiří Chyský, Dagmar Neudörflerová, Jiří Dvořák-Sopka, Milan Škalmík-Medník, Jiřína Pokorná, Dr. Jiří Stárka-Habim, Miroslav Novotný-Ataman, Jiří Haškovec. Předsedové akčních výborů, předložte všem činovníkům a činovnicím ve středisku, okraji a oblasti k podpisu programové prohlášení UAVJ z 25. února t. r. Činovníci a činovnice, kteří by s tímto programovým prohlášením nesouhlasili a nepodepsali je, odvolajte ihned z vedoucích míst!

Oznamte ihned zemským AV jména činovníků a činovnic, kteří podepsali programové prohlášení z 25. února 1948, i těch, kteří podpis odepřeli.

1. Junák slouží věrně své demokratické republice.
2. Junák je vlastencem svou prací.
3. Junák se účastní socialistického budování.
4. Junák je oddaný myšlence slovanské vzájemnosti.
5. Junák se účastní veřejného života.
6. Junák je strážcem demokratických svobod.
7. Junák zná nebezpečí fašismu a nacismu a dovede mu čelit.
8. Junák je pokrokový v myšlení, metodách i skutcích.
9. Junák zná smysl svého slibu, zákonů a hesla.
10. Junák zná cenu jednoty mládeže pro světové sbratření a mír.

V Brně, dne 16. ledna 1948.

Časť odskautov vnímala likvidáciu skautingu ako veľkú nespravodlivosť nového režimu a hľadali pre svoju ďalšiu činnosť schodné cesty.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

13. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Po druhej svetovej vojne najdlhšie fungoval trenčiansky oddiel vodných skautov. Ten po vojne vznikol z niekdajšej predvojnovkej družiny vlkov trenčianskeho prvého oddielu skautov. Táto družina si po vojne postavila chatu v soblahovských horách, pod Ostrým vrchom. V júni 1948 sa osamostatnili ako samostatný vodný oddiel vedený Dušanom Šinským. Mali 16 členov. Tento oddiel aj po následnom zrušení skautingu naďalej pokračoval v činnosti vo svojej klubovni na lodenici, ako súčasť Klubu slovenských lyžiarov a turistov. Aj ten však čoskoro v r. 1949 musel prejsť pod sokolskú jednotu závodu Omnia v Trenčíne, čo bol pre vodných skautov úplný koniec. Vlčiacku chatu pod Ostrým vrchom si však akýmsi zázrakom dokázali uchovať aj naďalej a ich dochovaná kronika ukazuje, že oddiel fungoval ako vodný až do júna 1950.

Boli to všetko oldskauti, aj keď to názov oddielu vodných skautov neukazuje. Mali okolo dvadsať rokov a aj ich samostatná a samosprávna organizačná forma a činnosť mali charakter samostatného oldskautského klubu. V klubovni (postavená 1947) na lodenici poriadali spoločenské večierky s tancom. V r. 1948 si vlastnoručne zhotovili pramicu, tá sa im však zakrátko rozbila nárazom o trenčiansky železničný most. Zadovážili si skladací kajak (drevená kostra a pogumovaný poťah) a jedno kanoé. Pod vedením veľmi zručného Milana Minárika si zhotovili "kopyto" na ktorom vlastnoručne vyrobili päť kanoí, na nich 11.-16. augusta 1949 splavili Váh z Lipt. Hrádku do Trenčína. V r. 1949 - 1951 si písali "Lodný denník 1. vodn. oddielu skautov v Trenčíne" (zverejnená na: www.os52.ic.cz/004-Trencin-1oddVodnychSkautov-Kronika1949-50.pdf).

Členmi tohoto povojnového trenčianskeho oddielu vodných skautov boli:

Dušan Šinsky (kapitán oddielu)
 Milan Minárik (kormidelník)
 a ďalší (v poradí priezvisk podľa abecedy):
 Štefan Androvič
 Alexander Labaška
 Jaroslav Maleček
 Dušan Minks
 Ján Múčka
 Jaroslav Múčka
 Emil Mytýzek
 Dodo Mytýzek
 Vladimír Salaguarda
 Miroslav Uhliarik
 Tibor Zaťovič
 Július Zelieska
 Emil Žucha

Štátny stavebný úrad v Trenčíne

Cislo: 8028-11/1947 V Trenčíne dňa 28. júna 1947

Predmet: Sbor skautov v Trenčíne
obdobie
skautov
žiadosť o vydanie stavebného povolenia
— miestne šetrenie.

U p o v e d o m e n i e

Štátny stavebný úrad v Trenčíne na základe žiadosti Sboru skautov v Trenčíne

o vydanie stavebného povolenia k novo-zastavanému
na stavbu: dreveného klubového prísaného domu
 v obci Trenčín v ulici medzi mostami
 na číslom domu na par. kat. číslu v mýslu stavebného štatútu
 pre mesto Trenčín — podľa štatútu mesta a §-u 3. nariadenia Štátu
 povereného č. 122/1945 Sb. n. SNR na tarchu stavebných povolení
 na dň 28. júna 1947 o 11.00 hod.

Sraz účastníkov bude na štátnom stavebnom úrade v Trenčíne, ku ktorému sa povolávajú dohruďovať:

1. Žiadateľ Sbor skautov obyv. v Trenčíne
občane s tým, aby sa postaral o to, aby stavbu
 prevádzkoval podnikateľ bol pri miestnom šetrení prítomný.

2. Miestny — občiansky — Národný výbor v Trenčíne za účelom
 upovedomenia obecných stavebných komisií ako aj všetkých zainteresovaných známych susedov obvyk-
 lým spôsobom proti písomnému potvrdeniu s tým, že prípadné námietky možno podať najneskôr
 pri miestnom šetrení a že do stavebných plánov a technického popisu možno nahliadnuť u Štátneho
 stavebného úradu v Trenčíne v dobe úradných hodín.

3. Štátová stavebná správa v Trenčíne

ŠTÁTNY STAVEBNÝ ÚRAD
 TRENCÍN
 28. júna 1947

Známy je prípad povojnového neúspešného pokusu o emigráciu siedmich trenčianskych oldskautov - členov tohoto oddielu vodných skautov. Po starostlivej príprave (štúdium máp, cvičné streľby na ich Vlčiackej chate pod Ostrým vrchom, zadováženie zbraní (pištoľ Mauser, samopal, puška), vytvorenie zásoby munície (v zakopanej mliečnej kanvici, ...)) dňa 3. júla 1950 ozbrojení cez rieku Dyje ušli do Rakúska. Tu v sovietskej okupačnej zóne, v lese pri obci Arbesbach, nad ránom v spánku jedného z nich (Dušan Šinský) zastrelili žandári zo spánku,

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

14. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
 (ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

ostatných pochytili a vrátili do Československa. V posledné dni roku 1950 ich odsúdili: nepľnoletý Juraj Zeleska sa dostal do polepšovne, ostatných (Jaro Maleček, Milan Minárik, Tibor Zaťovič, Vladimír Hronský, ...) odsúdili na šesť a viac rokov do väzenia v uránových baniach Jáchymov.

Oldskauti v Trenčíne v období roku 1968

V tomto období obnova skautingu, obdobne ako pred dvomi desaťročiami po vojne, bola v rukách oldskautov. Zo starých členov 52.O.S. sa na obnove podieľal aj Štefan Molčan, zúčastnil sa tiež skautského tábora v Chochoľnianskej doline.

Organizačne samostatne sa však oldskauting ani inde na Slovensku nestihol prejaviť, najmä kvôli krátkemu vtedajšiemu obdobiu existencie skautingu. Jedinou známou výnimkou bol košický OS klub, v r. 1968 - 1970 obnovený ako "OSJ – Lúč".

Oldskauti v Trenčíne v období okolo r. 1989 a po ňom – spomienky na obnovenie historického 52. klubu oldskautov Junák Považský v Trenčíne

A) Pred 17. novembrom 1989

Zárodky obnovenia historického (zal. 18.3.1923) 52. klubu oldskautov "Junák Považský" v Trenčíne so všetkými jeho atribútmi (názvom, znakom, šatkou, heslom) sa spájajú s jeseňou 1987, kedy začala (profesionálna aj záujmová) spolupráca okrem iného "ošľahaného" skauta a významného miestneho neprofesionálneho historika Ing. arch. Štefana Androviča, C.Sc. (Stuka, Šťuko) so mnou, vtedy na poli histórie aktívne začínajúcim Ing. Vojtechom Brabencom. Obaja sme vtedy pracovali v Stavoprojekte (ja od 1984, Šťuko o viac rokov skôr).

Dostala sa mi do rúk pozostalosť spoluzakladateľa trenčianskeho oldskautského klubu 52.O.S. Gabriela Riegera. Mnohé z jeho dobových (aj neskorších, napr. na voj. službe!) fotografií a iných dokumentov, nielen skautských ale aj civilných, obsahovali ako súčasť jeho podpisu aj označenie klubu "52. O.S.". Tento „objav“ ma prekvapil, videl som v ňom dlhotrvajúce silné vedomie príslušnosti ku klubu a uvedomil som si jeho dávnu tradíciu, na ktorú by bolo milé nadviazať. Preto som navrhol bratovi Šťukovi obnoviť túto krásnu tradíciu 52. klubu oldskautov. Po istom zvažovaní br. Šťuko tento návrh prijal, a tak od jesene 1987 sme pod touto "značkou" vykonávali skautskú činnosť orientovanú na skautské zberateľstvo a skautskú históriu, spolu so zopár inými trenčianskymi skautmi. Zoznámil ma s náčelníkom RNDr. Ivanom Jančekom - Maršalom, a trenčianskym skautom SKS Štefanom Hudecom – Liškom. S Maršalom a Šťukom som sa zúčastňoval na stretnutiach skupiny Arch scout na moravskej Skurečene. Tam na Ivančene som 15.10.1989 do rúk náčelníka brata Maršala zložil skautský sľub. Prezývku Uzlík mi dal brat Šťuko. Sľubový odznak mi už dávnejšie dal brat Stonoha so slovami „raz si ho dorobíš“.

Stretnutia s náčelníkom Maršalom bývali buď u br. Stonohu v jeho pracovni, alebo u Maršala v Žiline.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

15. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

ILUSTROVANE SHRETNUTIA MORAVSKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTOV V BEZKYDOCH

SKURČENÁ - 1989

Metto pre Skurčenú '89: Odkaz náčelníka Čsl. Junáka Dr. R. R. Plajnera:

"Hnutí nelze oživit příkazem shora. Jsme však připraveni nastoupit do junácké služby, budeme-li to republika stát o to".

Organizátor stretnutí, MUDr. M. Vacek-Šaman, bol činný funkcionár Lígy lesnej mládeže Woodcraftu na Morave. V čase zákasu skautingu v Československu máhodne na burze kúpil veľkú pozostalosť archíválii zakladateľa českého skautingu A. B. Svojsíka, ktorí z bezpečnostných dôvodov ukrýval u seba, aby nedošlo ku znázneniu komunistického bezpečnostkov v Ostrave, Brne a Prahe, vč. býv. tajovníka prezidenta republiky - Dr. Ant. Šuma. Z jeho iniciatívy Dr. Vacek na jar 1989 nadviazal kontakt na sloven. náčelníka Junáka Dr. Ivana Jančeka-Maršala v Žiline a začal organizovať ilegálne stretnutia moravských, českých a slovenských skautov, tzv.: OLD SCOUT MEETINGS - SKURČENÁ '89.

Kvôli bezpečnosti bola na stretnutia vybratá býv. sokolská chata pod vrchom Skurčená v Moravských Bezkydoch. Až do obnovenia činnosti Junáka koncom r. 1989 sa uskutočnilo niekoľko prípravných stretnutí na bytoch Dr. Vacka v Novom Jičine a P. Filipa v Rožnove pod Radňou, až po nich samotné stretnutia.

Skurčená je v poľskej lesnej správy Bečva. Neďaleko odtiaľ je pamätník IVANČENÁ, postavený družinou ostravských skautov na meste, kde ich druhor krátko pred oslobodením, na jar 1945 postrieľali Nemci. Skurčená je druhé významné miesto skautskej histórie v Bezkydoch.

Od mája 1989 sa uskutočnilo pod "krýcím názvom" stretnutia skupiny pre spracovanie dejín skautingu v ČSR vydávajúcej bulletin Arch. Schout a záručenia skautských zberateľov, vedených V. Nosekom-Windym z Prahy, vydávajúcich bulletin Sberatel a katalogy junáckych odznakov. Stretnutia tak isto organizoval MUDr. M. Vacek-Šaman. Zo slovenskej strany sa niekoľkých rokovani zúčastnil sloven. náčelník Dr. I. Janček-Maršal, aj MUDr. I. Jabloňský-Stonoha z Trenčína. Br. Maršal bol vo funkcii posledného žijúceho ústredného náčelníka Čs. Junáka. Pokiaľ ide o dejiny, týkali sa len českých skautov, slovenská proveniencia prejednávaná nebola. Skupina Arch. Scout vydala niektoré svoje štúdie formou kníh samizdatu, ale tie sa Slovenska tiež týkali len okrajovo.

Stretnutie Skurčená '89 koncom leta bolo koncipované odlišne ako doterajšie. Zamerané bolo na vzájomnú informovanosť a prejednanie spoločných problémov českého a slovenského Junáka. Podľa toho bol aj výber pozvaných účastníkov. Rokovania sa zúčastnilo vyše 20 českých a slovenských skautov a skautiek. Viedol ho br. Šaman. Malo dve časti - oficiálnu a voľnú, neoficiálnu. V prvej časti boli dva hlavné referáty: "70 rokov slovenského skautingu" /Ing. Androvič-Štuko/ a "Skauting a socializmus" /Dr. Janček-Maršal/, s príslušnou voľnou diskuziou.

V neofic. druhej časti: ref. Dr. K. Frčka, býv. preds. výchov. odb. Čs. Junáka: "Okolnosti likvidácie Čs. Junáka v r. 1949-1950, Príchody obvinenie a väzenie. K tomu konferáty M. Vacka-Šamana a B. Skaroupka-Šram, citov. exil. časopis Tam-Tam a uvied. histor. wagne to fon. nahrávky z jun. snemov /Čes. a slov. / z r. 1966. / B. Skaroupka-Šram /.

Okrem dvoch plánovaných častí boli vo voľnej rozprave prejednané na stretnutí ďalšie aktuálne témy: Referát "Regeneračný vznik skautingu v Maďarsku od r. 1988 /J. Punčochár-Punta z Trebechovic p. Oreb. / a čo z toho plynie pre nás; Ich názory a čs. vzťah k nim-maďar. skautom. Bo-le konštatované: Zatiaľ čo u nás infiltrácia vplyv pioniera má cieľ robiť vnútorné skauting, hlavne na Slovensku, v Maďarsku je to opačný proces-skauti infiltráciou rušia zoskupenia detí v pionieri. Ďalej prejednanie koncepcie časop. Čin /či to nie je cieľová provokácia? / a novinky zo zahranič. skaut. sveta, podmienky pre event. regeneráciu čs. skautingu u nás v ČSR. Návrh event. názvu: ČESKÝ A SLOVENSKÝ SKAUTING.

Prítomní: Dr. M. Vacek-Šaman
Dr. I. Janček-Maršal
B. Skaroupka-Šram
Ing. M. Štastný-Harry
Svat. Mužik-Jerry
B. Holub-Hobo
Prem. Filip-Iov
Ing. R. Havránek
Ing. V. Brabenec-Uzlík
Ing. S. Androvič-Štuko
J. Krumpholz-Jack
D. Odehnal
J. Punčochár-Punta
J. Bíbr
J. Merenda
V. Nosek-Windy
Ing. J. Cihlář-Pez
tri skautky z Olomouca

Z poverenia br. náčeln. Maršala kronikársky zaznamenal: Štuko /52. OS. /
Trenčín, dec. 1989.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

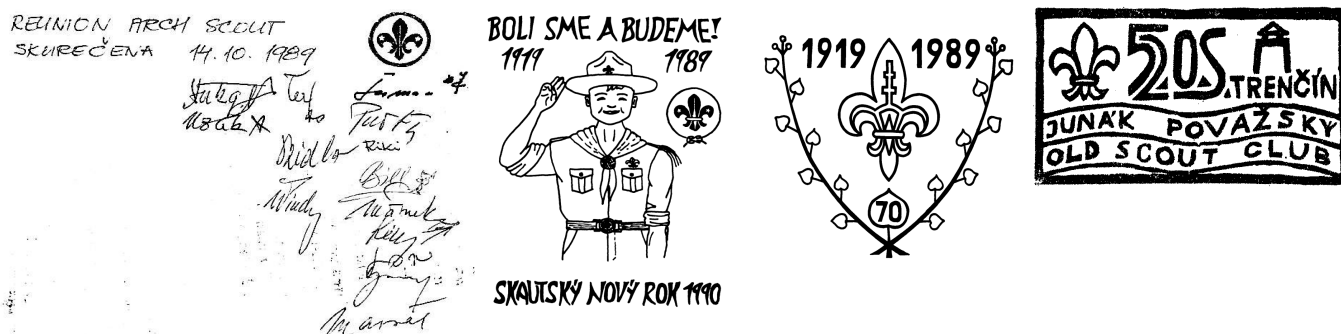
16. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

S MUDr. Ivanom Jablonským som sa poznal cez Ing. Dužíka ešte v r. 1967, ako on hovorieval, „ešte pred tatárskym vpádom“. Brat Stonoha mal veľkú skautskú zbierku, z ktorej som však videl iba malú časť. Okolo seba v svojej pracovni primára patológie mal množstvo skautských drobností, z ktorých mnohé sám vyrobil v období r. 1968. Nezriedka som ho tam navštevoval, on si vždy našiel čas a ja som rád počúval jeho rozprávania, obsahovo zaujímavé a formou milé a úsmevné. Ľalie nijako neskrýval (aj na mikroskope mal jednu) a zjavne nikomu nevadili. Ani pred režimnými orgánmi nemal už čo tajiť, bol medzi vylúčenými a tiež známy ako účastník Vysočanského zjazdu, aj svojimi stykmi s Alexandrom Dubčekom v Drietome, kde mal chatu a Dubček tam mal príbuzných. Bol však odborník a preto ho aj miestne orgány potrebovali ako znalca z oboru patológie, takže ho (zdá sa mi) nechali na pokoji. Mal autoritu všade a kde mohol, tam pomohol, ticho, nenápadne a nezištne.

Keď som sa v trenčianskom antikvariáte zaujímal o skautskú literatúru, antikvárnik pán Lipták ma zoznámil s Bobrom (Ing. Vladimír Janečka), obaja boli z H. Srnia. Prvý raz sme sa s Bobrom stretli niekedy začiatkom leta 1988 pred antikvariátom a časom som ho priviedol na naše stretnutia. Bobr ma potom zoznámil aj s Kimom (Miloš Navrátil z N. Dubnice) v lete 1988. Stretávali sme sa (aj so Šťukom) my štyria striedavo v našich domácnostiach každý mesiac. Bobr ma inšpiroval navrhovať a naučil ma vyrezávať skautské pečiatky do linolea, čomu som sa istý čas dosť intenzívne venoval. Kim mi predviedol svoju zbierku nielen skautskú, ale aj foglarovských kníh a sokolských odznakov; získal som od neho nielen niektoré materiály či ich kópie, ale aj rady a skúsenosti.

V 52. O.S. - klube sme si pred a po r. 1989 robili „časopis“, najviac doňho prispieval br. Šťuko, ja som ho rozmnožoval. O tejto činnosti klubu sa nižšie zaoberá samostatný text.

Drobnosti z činnosti klubu okolo r. 1989 (4 x autor Uzlík)

B) Po 17. novembri 1989

Po 17. novembri 1989 nasledovala zmena spoločenských pomerov. Dozvedeli sme sa o nej z verejných oznamovacích prostriedkov, ale najmä priamo z prvej ruky od člena klubu Bobra, ktorý práve v ten deň (17.nov.) bol na služobnej ceste v Prahe a hneď po návrate nám referoval o tamojších udalostiach. Pomery sa však nezmenili zo dňa na deň. Aj keď prvá verejná obnovujúca skautská schôdza v Prahe bola v decembri 1989, aj keď boli menované nové štátne orgány, predsa najpodstatnejší zlom v spoločenských pomeroch nastal až začiatkom roku 1990, keď bola zrušená vedúca úloha komunistickej strany, dovtedy zakotvená v ústave. Obnovu skautingu v Trenčíne koncom r. 1989 a začiatkom r. 1990 organizoval aj materiálne podporoval už naplno "bežiaci" 52. klub O.S., ktorý bol v už zabehnutom styku s náčelníkom br. Maršalom.

Už 30. nov. 1989 sa uskutočnila neskryte prvá obnovujúca schôdza 52. klubu oldskautov v Trenčíne, ktorá určila ďalší postup, podľa ktorého klub potom zorganizoval prvú verejnú

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

17. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

obnovujúcu schôdzu trenčianskeho skautingu. Zúčastnili sa jej prakticky všetci žijúci starí skauti Trenčína. Na nej mal hlavný referát náčelník brat Maršal, ktorý sa vrátil z obnovujúcej prvej celoštátnej schôdze v Prahe. Obidve tieto schôdze boli v priestranej zasadačke knižnice trenčianskej nemocnice, čo zabezpečil brat Stonoha.

Po obnove pribudli ďalší členovia klubu.

Skurečena, 18.6.1989, zľava: Dr.Průcha, Hobo, Uzlík, NN.

*Skurečena, 14.10.1989, zľava: Mánek, Kim, Uzlík, Šťuko.
Foto Bidlo*

*Na Ivančenu, 15.10.1989: Maršal, (Jack), Uzlík, (Riki, NN)
Foto Bidlo*

*Na Ivančenu, 15.10.1989, zľava, stoja: Jack, Uzlík, Bidlo, Čerkes;
sedia: Saman, Maršal.
Foto Bidlo*

Fotografie zo stretnutí na Ivančene pred novembrom 1989

Počas celého tohoto obdobia pred aj po r. 1989 bol hlavou klubu rešpektovaný br. Šťuko - Ing.arch. Št. Androvič, i keď voľby predsedu klubu sa nikdy nepovažovali za potrebné zorganizovať a ani sa nikdy neuskutočnili.

Materiálnu základňu (nielen klubu, ale celému trenčianskemu skautingu) nenápadne ale mohutne zabezpečoval br. Stonoha - prim. MUDr. Ivan Jablonský, C.Sc., ktorý bol v istých situáciách aj akýmsi tichým, ale všetkými rešpektovaným "duchovným vodcom".

Členovia boli "starí" trenčianski skauti v rozpätí troch generácií - od najstarších až po najmladších v strednom veku, ktorých skautská pamäť nesiahala pred r. 1968.

Za člena klubu sa prihlásil aj brat Žigmund Zelinka (nar. 1907 v Trenčíne), člen pôvodného predvojnového 52. klubu O.S. dvadsiatych rokov, žijúci v Hlohovci na Jilemnického 15

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

19. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

(spojenie s ním sprostredkoval na jeseň 1990 brat Oleg Ďurčanský), ktorý po odchode z Trenčína v lete 1926 pôsobil na rôznych miestach Slovenska (najmä v Topoľčanoch) aj v skautingu, tiež v r. 1933 bol účastníkom Jamboree v Gödöllő. Registroval sa v klube od januára 1991. Brat Zelinka okrem iného zachoval trenčiansku „malú skautskú pamätnicu“ trenčianskeho skautingu vrátane 52. O.S., aj vyšívany znak klubu. Klub s ním udržiaval písomný styk cestou br. Štuku, ktorý ho aj raz sám navštívil a od neho prevzal rôzne staré klubové aj iné skautské materiály.

Dňa 25.2.1991 som vyžiadal návštevu u br. Zelinku v Hlohovci. Odovzdal mi „Pamätnicu“ 52. klubu OS a Trenčína a poskytol mi list skautskej rodiny, (listu), čo dostal čiernou kľučkou. Boky mi odovzdal 35 megajarov so skautskej činnosti, ktorú v Topoľčanoch, 30 autoklubových doplnkov a diplomov, vyžiadajúcich sa jeho skautskej činnosti a nie skautskej činnosti skautov. 1.) Kýmby som sa v 1931-1937 2.) skautskej činnosti v Topoľčanoch 1937 Súčasťou Topoľčanov boli skauti a tieto nemali nápisu, preto ich br. Zigom odovzdal do opatery trenčianskeho skautu Súčasťou mála br. Zigom získal aj som trenčiansku kľučku 52. OS a Trenčína. Čiže iba raz som mal jeho kľučku, nie dve byť: riadnym členom klubu v Trenčíne, 26.2.1991.

napísal: Štuka

Cez moju mamu som sa poznal tiež s Ondrejom Zigom, niekdajším členom klubu 52.O.S., potom Spartakovým skautom práce. Povoláním bol krajčír, moja mama-krajčírka uňho pracovala po vojne. Mal už vyše 90 rokov, ale bol veľmi čulý a dokonca sa ponúkol viesť oddiel. V peňaženke stále nosil vyšívany čierno-červený kosoštvorcový odznak SSP. Ukázal mi fotky jeho 102. odd. SSP, ktorý kedysi viedol, a na jednej mi ukázal, že do doňho (kedysi v druhej polovici dvadsiatych rokov) chodil aj môj otec (* 1920). Pre spoznanie histórie trenčianskeho skautingu som krátko po r. 1989 nadviazal styk aj s medzivojnovým červeným skautom Jánom Betincom.

V našom klube boli oldskauti všetkých nielen generácií, ale aj druhov: predvojnový židovský skaut br. Robert Schlesinger, ktorý sa pri slávnostných príležitostiach ukázal v modrej rovnošate predvojnových židovských skautov; jeho humor a znášanlivosť sme veľmi oceňovali. V klube bol aj skaut Zlatého kríža (Slovenský katolícky skaut) Štefan Hudec. Prihlásil sa k nám tiež predvojnový "červený" Spartakov skaut práce Ondrej Kadlec. Pravda, väčšina boli "zvázoví" skauti (ZJS RČS).

Činnosť klubu bola v smeroch: (1) história, spomienky a zberateľstvo, (2) vydávanie tlačovín, (3) podpora skautským oddielom, (4) občasný výlety - podľa ubúdajúcich zdravotných možností členov. Toľko pre načrtnutie atmosféry v klube azda tu v stručnosti postačuje. Klub v tomto období (od r. 1989) písal kroniku do hrubej žltej viazanej knihy formátu A4, naposledy bola u brata Ing. Milana Zmetáka. Veci a fotky v nej obsiahnuté sú najnovšie. Preto, ale aj kvôli rozsahu, ich do tohoto historického zborníka nepreberám. Brat Ferdo Rybníček kamerou robil videonahrávky z činnosti klubu postupne na jednu videokazetu, zostala v jeho pozostalosti. Postupným starnutím členstva a žiaľ aj jeho úbytkom sa činnosť klubu postupne utlmovala až do neregistrácie; zostávajúci členovia sú v súčasnosti (2012-2013) registrovaní inde, ale k historickej tradícii trenčianskeho 52. klubu oldskautov "Junák považský" sa naďalej hlásia.

Okrem členov klubu, v tomto období skautským oddielom podľa potreby a svojich možností pomohli, alebo sa aspoň k skautom prihlásili mnohí neregistrovaní trenčianski oldskauti. Musím spomenúť oldskauta brata Jara Malečka, skautského väzňa z Jáchymova roku 1950, ktorý nezištne, rýchlo a potichu krátko po r. 1990 pre trenčiansky zbor doma z dreva vyrobil 35 kompletných stanových podsád aj s potrebným spojovacím materiálom a potom sa ticho stiahol. So záujmom sa aspoň prihlásili aj ďalší predvojnoví skauti, len ako príklad spomeniem: Zoard Ripka, MUDr. Kornel Káňik, JUDr. Vojtech Čelko.

Krátko po r. 1990 sa okolo skautských činovníkov z obdobia r. 1968 pôsobiach v trenčianskej mestskej štvrti Sihot' vytvorila skupina, ktorá založila druhý trenčiansky klub oldskautov, ten pre odlišenie nazvala "Prvý". Jej vedúcimi postavami boli MUDr. Miloš Michalík, Ing. Jaroslav Loeb. Tento klub, i keď so zjavne nižším vekovým priemerom, podobne išiel postupne tiež do neregistrácie; zostávajúci členovia sú v súčasnosti (2012-2013) registrovaní inde.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

20. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov (ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

52. KLUB OLD SKAUTOV "JUNÁK POVAŽSKÝ" V TRENČÍNE -

zoznam členov klubu, registrovaných po r. 1990:

Ing.arch. Štefan ANDROVIČ – Štuko, Trenčín, nar. okt.1930, zomrel vo febr.2012
Rudolf BALEJÍK, Trenčín, nar. mar.1924, zomrel
Vojtech BRABENEC, Trenčín, nar. 10. feb.1920, zomrel 8.5.2005
Ing. Vojtech BRABENEC – Uzlík, Trenčín, nar. 1950
Milan GULÁN, Nové Mesto n.V., nar. 1935
Štefan HUDEC – Líška, Trenčín, nar. apr.1930
Mudr. Ivan JABLONSKÝ, C.Sc., - Stonoha, Trenčín, nar. sep.1933
Ing. Vladimír JANEČKA – Bobr, Horné Srnie, nar. mar.1943
Ing. Igor KUBO, Trenčín, nar. okt.1919, zomr. nov. 1997
Štefan MASARYK - Maugli, Runci, Trenčín, nar. jan.1912, zomrel
Miloš NAVRÁTIL – Kim, Nová Dubnica, nar. mar.1944, zomrel 30.8.2012
JUDr. Ján NEMŠOVSKÝ, Trenčín, nar. sep.1907, zomrel 1994
Ing. Jozef RADECKÝ, Trenčín, nar. júl 1931, zomrel 14.1.1998
Ferdinand RYBNÍČEK, Trenčín, nar. okt.1943, zomrel
Ing. Ján SAMÁK, Trenčín, nar. okt.1921, zomrel okolo r. 2010
Robert SCHLESINGER, Trenčín, nar. júl 1924, zomrel okolo r. 1995
Dipl. tech. Lumír SLÁDEK, Nové Mesto n.V., nar. 1932
Branislav STACHO, Bánovce n. B., nar. júl 1916, zomrel
Pavel STACHO – Kanaku, Trenčín, nar. nov.1923, zomrel v decembri okolo r. 2005
Ing. Miroslav UHLIARIK – Kamzík, Trenčín, nar. 193? zomrel
Milan ZELENÁK, Trenčín, nar. júl 1934
Ing. Milan ZMETÁK, Trenčín, nar. aug.1933
Žigmund Zelinka (nar. 1907 v Trenčíne) sa registroval v klube 52.O.S. od januára 1991
tiež boli registrovaní:
Dr. Jana JABLONSKÁ – JaJa, Trenčín, nar. sep.1937
Valéria JANEČKOVÁ, Horné Srnie
Ing. Ladislav KOČIŠČÁK, Trenčín, nar. mar.1932
Josef NOVOTNÝ, Trenčín, nar. apr.1931
Mária ŠEVCECHOVÁ, Trenč. Teplá, nar. júl 1922
Stanislav VYHLÍDAL, Trenč. Teplá, nar. 1971
Jaroslav ZAHRADNÍČEK, Trenčín, nar. 195?

Publikácie a dokumenty 52. klubu old skautov v Trenčíne v období po r.1987

Boli to svojpomocné vydania, žiadne z nich neboli vydané „oficiálne“, vydavateľské údaje nemali takmer žiadne alebo len niekedy a obmedzene, žiadna nemala pridelené medzinárodné číslovanie (napr. ISBN), autor bol označený len niekedy a z toho často len prezývkou alebo skratkou mena či prezývky.

V zozname nižšie je autorstvo konkrétnej tlačoviny uvedené, väčšinou bol autor Štuko. Ak nie je uvedené inak, rozmnožoval Uzlík – až na dve vydania, ktoré vo väčšom množstve cez blany rozmnožil brat Stonoha.

Technicky boli vydania vyhotovené podľa práve dostupných možností. Konkrétny spôsob rozmnoženia nesie obraz doby, v ktorej vznikol. V tomto období sa už nepoužívalo rozmnožovanie hektografickým atramentom na kameni. Písalo sa najčastejšie písacím strojom, rukopis sa používal menej. Prepisovanie na písacom stroji cez kopírovacie papiere sme tiež spravidla nepoužívali, vyskytlo sa skôr na písomnostiach, ktoré nám došli.

Keďže sme fotografovali, použili túto techniku na kopírovanie bratia Stonoha, náčelník Maršal a Uzlík. Najčastejšie to bolo na okopírovanie starých dokumentov, alebo odznakov či označení.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

21. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Počet kópií bol malý, obvykle len zopár kusov. Kópie boli spravidla zmenšeninou pôvodiny a čiernobiele, robené doma klasickým mokrým procesom. Neskôr sa vyskytli aj diapozitívy, najmä skautských odznakov. Náčelník Maršal používal Exaktu, brat Stonoha profesionálny dokumentačný fotostroj na neperforovaný 35 mm pás. Ja Uzlík som používal ruský fotoaparát Zenit s Heliosom a medzikružkami na stojane zo zväčšováka na bežný 21 DIN film, zriedka jednotlivé políčka ortochromatického filmu Dokument B vyvolávaný pri červenom svetle v papierovej vývojke(!)

Celoplošné (typicky A4) kópie som robieval z pauzáku na ozalidový papier, presvecoval som horským slnkom a vyvolával zásaditým roztokom sódy (uhličitanu sodného).

Seriálové publikácie 52. klubu old skautov v Trenčíne vychádzali v r. 1988 až 1992, v tomto období evidujem spolu 27 čísel na spolu 86 stranách ako je nižšie uvedené.

„Informácie o skautingu“ (IOS), neskôr „Informácie o skautskom zberateľstve“ (IOSZ), bol predrevolučný zborník 52. klubu old skautov v Trenčíne, vychádzal takmer každý mesiac, spravidla ku koncu mesiaca, spolu vyšli tieto čísla:

- IOS č.1 – sept. 1988 – 3A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOS č.2 – jan. 1989 – 3A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOS č.3 – feb. 1989 – 3A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOS č.4 – feb. 1989 – 3A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOSZ č.5 – marec 1989 – 4A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOSZ č.6 – máj 1989 – 2A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOSZ č.7 – jún 1989 – 2A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOSZ č.8 – júl 1989 – 5A4 strojopis ozalid z pauzáku
- IOSZ č.9 – okt. 1989 – 2A4 strojopis ozalid z pauzáku

SKAUT

bol porevolučným nástupcom IOS (IOSZ) ako zborník 52. klubu old skautov v Trenčíne, vychádzal takmer každý mesiac, spravidla ku koncu mesiaca, jeho názov bol občasne obmieňaný takto:

- SKAUT – obežník občasne vydávaný klubom 52.OS. Trenčín
- SKAUT – občasník 52. klubu old skautov v Trenčíne

V roku 1990 vyšli tieto čísla:

- 1/1990 (v januári), 4A4, strojopis, ozalid z pauzáku
- 2/1990 (vo februári), 4A4, strojopis, ozalid z pauzáku
- 3/1990, 25.3.1990, 3A4, strojopis, ozalid z pauzáku + xerox
- 4/1990 (v apríli), 3A4, strojopis, ozalid z pauzáku
- 5/1990 (v máji), 3A4, ormig
- 6/1990 (v júni alebo júli), 3A4, ormig
- 7/1990 (v auguste alebo neskôr), 2A4, ormig

v roku 1991 vyšli tieto čísla 2. ročníka:

- 1/r.2 (začiatkom roku 1991) 3A4, strojopis, čiernotlač z blany
- 2/r.2 3A4, strojopis, čiernotlač z blany
- 3/r.2 predpokladám, ale nemám k dispozícii
- 4/r.2 3A4, strojopis, čiernotlač z blany (životopis br. Marabu)
- 5/r.2 na Veľkú noc 1991, 3A4, strojopis, čiernotlač z blany
- 6/r.2 3A4, strojopis, čiernotlač z blany
- (iné čísla tohto ročníka nemám)

v roku 1992 vyšli tieto čísla 3. ročníka:

- 1/r.3 (január 1992) 5A4, strojopis, 1A4 obálka grafika xerox + 4A4 text čiernotlač z blany
- 2/r.3 (február 1992), strojopis, 1A4 obálka grafika xerox + 5A4 text čiernotlač z blany
- 3/r.3 (marec 1992) 5A4, strojopis, 1A4 obálka grafika xerox + 4A4 text čiernotlač z blany; v hlavičke obálky chýba číslo, ale je na vrchu strany textu
- d'alšie čísla mali zásadne odlišný vzhľad (všetko xerox A5) aj hlavičku:
- (bez označenia poradovým číslom) / r.3 (máj 1992) 4A5 xerox, bez označenia poradia, odlišný

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

22. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

názov „Junák Považský“

- (bez označenia poradovým číslom) 18.marec 1993, 4A5, jubilejné číslo k 70. výročiu klubu, grafické spracovanie ako predošlé číslo aj názov „Junák Považský“

Ďalšie čísla nevyšli. Viaceré z nich sme odovzdali do miestneho oddelenia trenčianskej verejnej knižnice aj do zbierky brata Akelu v Ružomberku.

Neseriálové publikácie 52. klubu old skautov v Trenčíne vychádzali tiež; ich predbežný zoznam je nižšie. Čakajú na zosumarizovanie a prípadnú digitalizáciu a zverejnenie; okamžité potreba priniesla digitalizáciu jednej z nich – Letecký skauting od Ing.arch. Androviča.

M. Stržinek: Prvá kapitola Strojopis cez kopírovací papier, A4, 7 strán + 1 str. Obálka. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, bolo rozširované pred 1989 v 52. klube OS v Trenčíne, zjavne už starší text.

Skautské odznaky na Slovensku (Autor neuvedený, ale aj podľa štylizácie je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4, 6 strán. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989.

Rekonštrukcia medzivojnovkej pečiatky 52. klubu old skautov v Trenčíne. Autor Uzlík - Ing. V. Brabenec. Príležitostná grafika, ručná kresba na pauzák, rozmnožená ozalidom, jeden list A4. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989.

Skauti práce (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 2 strany. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989.

Skauti DTJ (RTJ) (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 4 strany. K tomu prílohy: (a)-ozalid 1 strana A4 obrázky – uniforma a odznak skautov DTJ – RTJ, autor podľa rukopisu je Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič. (b)-ozalid A6 kreslené obrázky – odznaky skautov FDTJ, SS, autor podľa rukopisu je Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič. (c)-fotografia textilného odznaku SSP, 102 oddiel, foto Uzlík – Ing. V. Brabenec. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

Woodcraft a iné neskautské zálesácke organizácie. (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 3 strany. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

Československá obec Junáku Volnosti (ČOJV) (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 4 strany. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

Židovský skauting na Slovensku (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 4 strany. Svojpomocné vydanie Uzlík – Ing. Vojtech Brabenec) bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

Katolícky skauting na Slovensku (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 4 strany. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

Letecký skauting na Slovensku 1935-1938 Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 3 strany. Zachovaná je neskoršia costarová kópia. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

Skauting v Rusku a v prvých rokoch existencie sovietsk. štátu. (Autor neuvedený, ale je to Štuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis cez kopírovací papier, A4 tenký priekleповý papier, 11 strán. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, zima 1988/1989

RNDr. Rudolf Plajner – Táta (Prierez životopisom podľa dátumov). (Autor neuvedený, ale je to **Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.**)

23. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov (ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Uzlík – Ing. Vojtech Brabenec). Rukopis, ozalid, A4, 2 strany. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, jar 1989

Leteckí skauti na Slovensku (Autor neuvedený, ale je to Šťuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis, ozalid, A4, 4 strany s jednostranným textom v rámci, v texte je jeden obrázok. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, jar 1989

Prehľad skautských odznakov Európa (Autor neuvedený, ale je to Šťuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Rukopis, ozalid, A5, 9 strán, bez jednotnej väzby. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, jar 1989.

Odznaky nemeckých skautských organizácií BRD (NSR) (Autor neuvedený, ale je to Šťuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Letáčik, rukopis + kresba, ozalid, A6, 1 strana. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, leto 1989.

Počty skautov vo svet:skaut:federácii (Autor neuvedený, ale je to Šťuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Letáčik, strojopis + kresba, ozalid, A6, 1 strana. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, leto 1989.

Idea skautingu (Autor neuvedený, ale je to brat náčelník Maršal – RNDr. Janček, Csc.) Strojopis rozmnožený na xerografickom stroji Costar (Meopta), A5, 13 strán. Svojpomocné miestne znovuvydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, leto 1989.

Kapitola o slovenském skautingu ze samizdatu br. Plajnera Zavátou junáckou stezkou, kniha třetí „Z výsluní do stínu“. Strojopis, xerox, A5, spolu 15 strán A5 jednostranne potlačených, separát, strany (64 titulná nečíslovaná), 65 až 74, plus prílohy 50, 56, 59, 62. Svojpomocné miestne znovuvydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, leto 1989.

Co by měl každý vědět. (Informácie o právach a povinnostiach vypočúvaných osôb, domových prehliadkach). Autor neuvedený. Text je v českej reči. Strojopis rozmnožený na xerografickom stroji Costar (Meopta), A5, 5 strán. Svojpomocné miestne vydanie, Trenčín, leto 1989, je to kópia tlačoviny ktorú vydal už nebohý brat Břetislav Škaroupka – Šrám v Brne bez uvedenia vydavateľských údajov.

Vodný skauting na Slovensku (Autor neuvedený, ale je to Šťuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis, ozalid, A4, 7 strán s jednostranným textom v rámci. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, jar 1989.

Vznik skautingu na Slovensku a obdobie pred vytvorením ČSR Referát pre stretnutie Skurečena, 1989 (konalo sa 15. októbra 1989). Autor je uvedený, Šťuko (Ing.arch. Štefan Androvič). Strojopis, ozalid, A4, 4 strany s jednostranným textom v rámci, v texte sú dva obrázky na konci. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, jeseň 1989

===== (tu je časový predel 17.11.1989) =====

Skauti, pionieri, klubovne a čo s tým súvisí Autor Ing.arch. Štefan Androvič. Strojopis A4, 3 strany, zrejme rozmnožený prepisovaním cez kopírovací papier, k dispozícii je druhotná costarová kópia. Svojpomocné vydanie, Trenčín, december 1989.

Základné informácie o dejinách skautingu na Slovensku. (Autor neuvedený, ale je to Šťuko - Ing.arch. Štefan Androvič). Rukopis, ozalid, A4, 6 strán. Svojpomocné vydanie, Trenčín, datované december 1989.

Ing.Št.Androvič-Šťuko: Dejiny skautingu (zrejme materiál na radcovský kurz). Strojopis, ormig (modrofialová liehová tlač), A5, 10 strán, voľné listy. Svojpomocné vydanie 52.OS. Trenčín, marec 1990.

História našich skautských známk. Autor: V. Brabenec – Uzlík, 52.OS Trenčín. Rukopis, ozalid, A4, jedna strana. Svojpomocné vydanie, jeseň 1990

Ing.arch.Št.Androvič: Letecký skauting Informačný a historický prehľad pre vnútornú potrebu

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

24. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

skautských jednotiek. V Trenčíne, január 1991, OS.52. Nakladateľstvo „Gratis“ Stonoha TN. Strojopis rozmnožený čiernotlačou cez blanu, A5, 18 strán textu vrátane titulnej a zadnej, číslovanie strán 2 až 16. Sú to listy A5 jednostranne potlačené a na chrbte zopnuté kramlíčkami.

Beszedes Ľudovít Autor: V. Brabenec – Uzlík, 52.OS Trenčín. Životopis významného miestneho skautského vodcu a činovníka. Rukopis, ozalid, A4, dve strany. Svojpomocné vydanie, feb. 1991

Gabriel Valentín Rieger Autor: V. Brabenec – Uzlík, 52.OS Trenčín. Životopis zakladajúceho člena 52.OS. Rukopis, ozalid, A4, jedna strana. Svojpomocné vydanie, feb. 1991

Ing.arch.Št.Androvič: Európsky skauting (Euro-scout federation) Informačný materiál pre vnútornú potrebu 52.klubu Old skautov v Trenčíne. V Trenčíne, august 1991 – 52.OS.-TN. Nakladateľstvo „Gratis“ - Stonoha-TN. Strojopis rozmnožený čiernotlačou cez blanu, A5, 8 strán textu vrátane titulnej a zadnej, číslovanie strán neúplné (len 2, 3, 4, 5). Sú to štyri listy A4 jednostranne potlačené, vhodne zložené napoly a na chrbte zopnuté kramlíčkami

World scouting Plagát ústredia svetového skautingu v Ženeve vydaný 1985, formát 90cm x 60cm. Obsahuje 19 x 8 = 152 odznakov. Ozalidová kópia z xerograficky vyrobenej rematrice v pôvodnej veľkosti. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, Trenčín, leto 1991.

Šťuko (Ing.arch. Štefan Androvič): Slovenský skauting v období po druhej svetovej vojne. Časť 1. Obdobie rokov 1945 – 1948, do februárového puču. Strojopis, xerox, A5 (obojstranný xerox na 2 listoch A4 preložených napoly), 8 strán. Svojpomocné vydanie bez vydavateľských údajov, datum neuvedený, december 1992.

Židovský skauting na Slovensku 1914 – 1938 Autori: Ing. arch. Štefan Androvič, Robert Schlesinger. Strojopis, A4, xerox obojstranný, 18 strán + nečíslovaná polstrana medzi str. 6 a str.7. Prílohy (xerox A4): (a)-korešpondencia Schlesinger – Buchler, 1994, dva listy (b)-s témou súvisiace kópie 2 dobových efemér z Trenčína: r. 1924 a 1937 (c)-Židovský skauting na Slovensku – 4 strany – opis s prekladom, citované z materiálov J. Horkého pre Arch.Scout – prevzaté od MUDr. Milana Vaceka – Šamana (do slovenčiny preložil a opísal Šťuko).

Ďalšia tvorba členov 52. klubu old skautov v Trenčíne v období po r.1987

Šťuko:

vytvoril mnohé kresby do tlačovín a príležitostných grafík klubu, niektoré tiež boli použité v skautskom časopise; často ich podpisoval svojou značkou – lietadielkom s papuľkou, jeho značka niekomu môže pripomínať aj (lietajúcu) ryбку či vtáčika

Bobr:

- mnoho desiatok príležitostných pečiatok rezaním do linolea
- kožené skautské odznaky (presnejší prehľad nemám)

Uzlík:

- odznak - príležitostná grafika (motív skautskej ľalie s lipovým lístkom a vetvičkami, zelený podklad, čierna kresba) k 70. výročiu slovenského skautingu 1919-1989 (vyobrazený tu na str. 15).
Formát asi 2 x 2 cm, plechový podklad, ihla na zapichnutie
Autor návrhu aj vyhotovenia Uzlík – Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín, jar 1989
Počet exemplárov asi dva tucty, z toho asi polovicu použil náčelník Maršal.
(Ktorýsi katalóg nesprávne uvádza spôsob vyhotovenia sieťotlač, ale v skutočnosti som to robil ako vyfarbenú čb. fotku nalepenú na pôvodný kovový trenčiansky šachistický odznak, potom potiahnuté priehľadnou plastovou škrupinou.)
- kópie (odliatky, ...) starších aj historických skautských odznakov, vyhotovené do kože, plastu, sadry, cínu či olova; jedna galvanoplastika (starý odznak Lednické Rovne). Technológie som si musel hľadať sám.
- 2 - 3 desiatky príležitostných pečiatok rezaných do linolea; niektoré z nich sú použité v tomto

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

25. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

zborníku: Grafické návrhy som si robil sám, niektoré prvky som občas prevzal, ak sa mi páčili a hodili. Veľkou inšpiráciou mi bol Bobr, nedostupným príkladom boli českí skautskí profesionálne pôsobiaci grafici, ktorí chodili na Skurečenu (Sam).

- rekonštrukcia historického znaku 52. O.S. podľa náčrtku pochádzajúceho zrejme od brata Žiga Zelinku: kresba rukou, potom v Autocad 10, neskôr v iných počítačových programoch; je na prvej strane tohoto zborníka. Najskôr čiernobiely, neskôr som pridal farby. Pridal som ku stredu všeobecnú ľaliu (aby bolo nepochybné, že ide o skauting bez ohľadu na aktuálnu organizačnú formu) a dolu datum založenia klubu (aby sa zachoval) – to tam pôvodne nebolo.
- rekonštrukcie historických pečiatok (zväčšené, kresba rukou na pauzák)
- kópie (fotografické, príp. iné) rôznych historických skautských fotografií, dokumentov, tlačovín, o ktorých si žiaľ už zväčša dnes ani nepamätám, odkiaľ pochádzali.... Mnohé z nich použil do svojich diel brat Šťuko.
- čiernobiele (monochromatické) obrázky vlastné aj cudzie vyhotovené na tvrdý papier formátu A6 – ako pohľadnica, ale (až na výnimky) bez adresnej strany.

Životopis zakladajúceho člena 52. O.S. Gabriela Riegera

Gabriel Valentín Rieger patrí medzi prvých trenčianskych skautov. Narodil sa 21. marca 1903 v Trenčíne, s domovskou príslušnosťou po otcovi do obce Kálnica, a to ako posledné štvrté dieťa a druhý syn rodičov Jozefa Riegera, 35 ročného horára z Kálnice a 26 ročnej lmy rod. Mészáros. V Trenčíne vychodil 6 tried ľudovej školy v r. 1909 až 1915, potom začal študovať na Kráľovskom rím.-kat. gymnáziu v Trenčíne. Už počas gymnaziálnych štúdií sa zoznámil so skautingom a stal sa členom gymnaziálneho skautského oddielu, ktorý 1.8.1915 ako súčasť vtedajšej uhorskej skautskej organizácie "Magyar cserkesz szövetség" založil jeho profesor zemepisu Imre Szabó a honvédske

kapitán Pál Orbán, inštruktor predvojenskej výchovy mládeže na gymnáziu. Jeho spoluskautmi v oddieli boli Fraňo Tiso, Paldan, Št. Molčan. V lete 1916 G. Rieger spolu s bratmi Štefanom a Kolomanom Molčanovcami absolvoval vodcovský skautský kurz poriadaný gymnaziálnym skautským oddielom v Trenčíne.

Po vojne, vo februári 1919 bol už Rieger členom obnoveného 1. odd. skautov, ktorý viedol Fraňo Tiso, zástupcom vodcu bol Bruno Ripka. Nový Československý štát zrušil dovtedajšie školy, zabral ich majetok, a zriadil svoje školy. Niekdajší študenti piaristického gymnázia teda už pokračovali v gymnáziu nového štátu, zriadenom v inej budove, s novými českými profesormi, ktorí priniesli nové kultúrnospoločenské pomery a presadzovali ich. S nimi prišla nová organizácia - Sokol. Usilovali, aby doňho vstúpili dovtedajší skauti. Rieger odmietol, v dôsledku čoho musel opakovať ročník.

V r. 1923 Josef Horký a Jozef Kalnovič zo Žiliny založili 52. klub oldskautov v Trenčíne. Pri vzniku mal klub 10 členov, Rieger bol jeden z nich. V r. 1924 už bol vodcom oddielu SJS RČS, býval v Istebníku, bol aj členom Klubu česko-slovenských turistov.

Gabriel Rieger ukončil gymnaziálne štúdium v r. 1924 maturitou na čsl. štátnom reálnom gymnáziu v Trenčíne. V tom istom roku, 6. mája 1924, u DOV v Trenčíne bol odvedený v skupine odvodnej klasifikácie "A" a bol pridelený k 126. "hrubému" delostreleckému pluku v Trenčíne, kde 1.10.1924 nastúpil vojenskú službu u II. odd. 5. batérie ako delovod pri 15,5cm francúzskej poľnej húfnici. Slúžil aj v Šamoríne. Z vojenskej služby bol prepustený 5.5.1926 v hodnosti čatára.

V r. 1927 absolvoval 10-mesačný notársky náukobeh v Bratislave, ukončený štátnou administratívnou hospodárskou skúškou. Od 31.12.1926 bol zamestnaný v štátnej službe na

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

26. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

rôznych miestach Slovenska: v Jedľových Kostolnoch pri Novej Bani, v obci Kubachy pri Poprade, v Rimavskej Kokave, v Dolnom Kubíne, od r. asi 1930 v Trenčianskej Teplej. V r. 1932 vstúpil do Matice Slovenskej, v r. 1935 zložil skúšku vodičov motorových vozidiel. Zúčastňoval sa poľovačiek, na ktorých sa stretával aj s Vavrom Šrobárom.

Od decembra 1937 do marca 1942 bol opäť v službe v Dolnom Kubíne, vo funkcii notárskeho tajomníka; tu bol aj členom miestneho rybárskeho spolku a fotografoval.

Prišiel sem v čase, keď sa v celej Európe schyľovalo k vojne. Po uzákonení autonómie Slovenska v okt. 1938 boli rozpustené dovtedajšie branné organizácie (nariadenia vlády 15 a 14/1938 Ú.N., z 28.10.1938) a iné celoštátne spolky boli zlúčené do nového; ktorým sa stala Hlinkova garda (nar.vl. z 5.12.1938, č. 70/1938 Ú.N.), tá bola povinná pre všetkých občanov (nar.vl. 220/1939) a stala sa "pomocným orgánom všetkých úradov" (nar. vl. 15/1938 Ú.N.). Ako aj iní štátni úradníci, tiež Gabriel Rieger sa stal veliteľom Hlinkovej gardy v Dolnom Kubíne.

V priebehu Homolovho puču 9. marca 1939 bol zatknutý a väznený v Brne na Špilberku.

Po ukončení pôsobenia v Dolnom Kubíne bol krátko notárom v Hornej Porube, potom od sept. 1942 vedúci notár v Sedličnej.

Po skončení vojny bol krátko úradník v Maríkovej, od leta 1946 prednosta národného výboru v Ľubeli pri Lipt. Mikuláši. Tu žil aj s manželkou a dvomi malými dcérami až do jesene 1950, kedy bol prinútený odísť.

Rok bol úradníkom Okresného národného výboru v Bytči, rodina sa presťahovala k jeho rodičom do Trenčína, tu sa im narodila tretia dcéra.

Ako verejný činiteľ predošlého režimu bol prenasledovaný, osočovaný a vyšetrovaný aj vo väzbe. To všetko bez dôkazov, napriek písomnému protestu podanému na Povereníctvo vnútra od Komunistickej strany, Sväzu slovenských partizánov a Sväzu vojakov SNP. Zamestnania bol zbavený. "Dobrovoľne" vstúpil do výroby - od r. 1951 pracoval ako robotník - sústružník v Závodoch K. J. Vorošilova Trenčín - Kubra, odkiaľ bol v r. 1956 "uvolnený". Ťažko si nachádzal nové zamestnanie. Nakoniec sa stal skladníkom v okresnom sklade krajského podniku poľnohospodárskeho zásobovania v Trenčíne.

Po necelých piatich rokoch práce medzi chemikálami zomrel 19. februára 1961 po týždňovom pobyte na urologickom oddelení trenčianskej nemocnice, vo veku necelých 58 rokov.

Autor: Ing. Vojtech Brabenec - Uzlík, 52. klub old skautov, Trenčín, február 1991.

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

27. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín

Venujem pamiatke už nežijúcich trenčianskych skautov: môjho otca a jeho kamarátov.

Ďakujem všetkým známym aj neznámym, ktorí sa pričínili o uchovanie a sprístupnenie obrázkov a informácií všetkých druhov, ktoré som použil – bez nich by som nemohol urobiť nič.

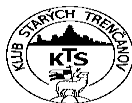

V roku 2013 vydal Ing. Vojtech Brabenec v Trenčíne 52. O.S.

(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

*Vzniklo zo súkromných zdrojov autora - vydavateľa,
aj pod vplyvom inšpirujúceho prostredia
52. klubu oldskautov,
Historickej komisie Slovenského skautingu a
Klubu starých Trenčanov.
Vzniklo bez podpory Európskej únie.*

Spracované v Open/Libre Office a Gimp, pod OS GNU/Linux

Predchádzajúce zborníky **TRENČAN Trenčanom o Trenčíne** (v zátvorke je hlavná téma):

TTT1 dec. 2010 (Dr. Rybár) 16 str. A5 na papieri, ISBN 978-80-970620-9-5

TTT2 jan. 2011 (Priemysel Trenčína) 56str. A5 na papieri, ISBN 978-80-970651-0-2

TTT3 dec. 2011 (Z vojenských dejín Trenčína - Androvič) 110 str. A4, *.pdf na CD 803kB,
ISBN 978-80-970981-9-3

Pozrite si:

www.os52.ic.cz o histórii 52. klubu old skautov v Trenčíne (zal.23.marca 2008)

www.trencan.ic.cz o histórii Trenčína (zal. 9.marca 2008)

Toto je elektronická forma papierového vydania, doplnená farbami.

28. strana - TRENČAN Trenčanom o Trenčíne (TTT) 4 – r. 2013 - Trenčiansky 52. klub oldskautov
(ISBN 978-80-971554-4-5 papierové vydanie)

Ak nie je uvedené inak, autorom diel, obrázkov, textov, spracovania je Ing. Vojtech Brabenec, Trenčín